

**MESYUARAT PERTAMA (PEMBUKAAN RASMI)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN KEEMPAT
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-14**

HARI KELIMA

SELASA, 7 SEPTEMBER 2021

BIL. 11 TAHUN 14

HADIR

YB Speaker,

Tuan Haji Suhaizan bin Kaiat

**YAB Menteri Besar (Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan,
Perancangan dan Pembangunan Ekonomi)**

Dato' Haji Hasni bin Mohammad, SPMJ., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar
Bandar**

Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan, Warisan & Budaya

Tuan Haji Mazlan bin Bujang
(Puteri Wangsa)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar

Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Haji Tosrin bin Jarvanthi, PIS., BSI., AMN.
(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Tuan Haji Ayub bin Jamil, PIS.
(Rengit)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Haji Mohd Solihan bin Badri
(Tenang)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Zaiton binti Haji Ismail, PIS., PPN.
(Sungai Balang)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Belia dan Sukan

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.
(Layang-Layang)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Datuk Mohd. Izhar bin Ahmad, DPSM.
(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Dr. Chong Fat Full
(Pemanis)

YB Dato' Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Tuan Haji Abd Taib bin Abu Bakar, PIS., AMN.
(Machap)

YB Dato' Ir. Syed Sis bin Syed A Rahman, DSNS.
(Tanjung Surat)

YB Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy
(Tenggaroh)

YB Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.
(Buluh Kasap)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Penawar)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Kapt (B) Haji Najib bin Lep
(Bukit Pasir)

YB Dato' Che Zakaria bin Mohd. Salleh, DIMP.
(Permas)

YB Tuan Haji Rosleli bin Jahari
(Johor Lama)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Aminolhuda bin Haji Hassan
(Parit Yaani)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Tuan Tan Chen Choon
(Jementah)

YB Tuan Jimmy Puah Wee Tse
(Bukit Batu)

YB Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah
(Bekok)

YB Tuan Mohd Khuzzan bin Abu Bakar
(Semerah)

YB Sr. Dzulkefly bin Ahmad
(Kota Iskandar)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Tuan Haji Sheikh 'Umar Bagharib bin Ali
(Paloh)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Dr. Sulaiman bin Mohd. Nor
(Kemelah)

YB Tuan Gopalakrishnan a/l Subramaniam
(Tiram)

YB Tuan Tan Hong Pin
(Skudai)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Puan Hajah Nor Hayati binti Bachok
(Maharani)

YB Tuan Md. Ysahrudin bin Kusni
(Bukit Naning)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Tuan Muhamad Said bin Jonit
(Mahkota)

YB Tuan Yeo Tung Siong
(Pekan Nanas)

YB Khairuddin bin A. Rahim
(Senggarang)

YB Tuan Cheo Yee How
(Perling)

YB Puan Chew Peck Choo
(Yong Peng)

YB Ir. Dr. Faizul Amri bin Adnan
(Serom)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Tee Boon Tsong
(Senai)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

TURUT HADIR

**(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN
NEGERI JOHOR)**

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Tuan Amir bin Nasruddin

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Mohd Yassin, PSM., SPMJ., SPSA., SPMP.,
SUNS.,SPDK.,PNBS., SMJ., PIS.,BSI., SAHM.
(Gambir)

YB Dato' Haji Osman bin Haji Sopian,SPMJ.,DSNS.,AMN.,PIS.
(Kempas)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Tuan Haji Rasman bin Haji Ithnain
(Sedili)

YB Datuk Md Othman bin Yusof, DMSM., DSM.
(Kukup)

YB Tuan Muhammad Taquiuddin bin Cheman
(Pulai Sebatang)

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

**(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN
NEGERI JOHOR)**

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Dato' Haji Azmi bin Rohani, SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan., DMIJ., SIJ., PIS.

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT TUAN SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, selamat pagi dan salam sejahtera. (Bacaan selawat). Ahli-Ahli Yang Berhormat hari ini kita menyambung Mesyuarat Pertama Penggal Persidangan Keempat Dewan Negeri Johor Yang Ke-14, hari yang kelima.

Yang Berhormat Bukit Naning, jemput.

YB Tuan Md. Ysahrudin bin Kusni (Bukit Naning) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 1.

Apakah bantuan-bantuan dan berapa ramaikah penerima bantuan oleh Majlis Agama Islam Negeri Johor sepanjang Fasa Pertama PPN (Pelan Pemulihan Negara) ini dilaksanakan?

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahitaala wabarakatuh. Yang Berhormat Tuan Speaker, bagi menjawab soalan daripada Bukit Naning, dalam tempoh Fasa Pertama PPN iaitu Pelan Pemulihan Negara dilaksanakan, Majlis Agama Islam Negeri Johor telah memperuntukkan sebanyak RM3 juta bagi tujuan bantuan Bakul Makanan kepada mereka yang terjejas pendapatan dalam tempoh PKP 3.0 ini.

Bantuan ini disalurkan melalui pejabat MAIJ di peringkat daerah dan juga melalui amil-amil agihan zakat di setiap mukim. Bagi memudahkan masyarakat awam membuat permohonan bantuan ini, MAIJ juga menyediakan talian *hotline* di peringkat ibu pejabat dan seterusnya tindakan bantuan ini akan dilaksanakan di peringkat Majlis Agama Islam Negeri Johor di peringkat daerah.

Untuk makluman Yang Berhormat Tuan Speaker dan Ahli Dewan, sehingga setakat 31 Ogos 2021, sebanyak 7,345 jumlah bakul makanan yang telah disalurkan di seluruh negeri Johor. Bagi memperluaskan agihan zakat ini juga, untuk membantu mereka yang terjejas dan terputus bekalan makanan dalam PKP 3.0 ini, MAIJ juga telah meluluskan peruntukan khas sebanyak RM3.53 juta bagi disalurkan sepertimana berikut :

Yang pertama, sumbangan sebanyak RM1.6 juta disalurkan kepada 341 Gerobok Rezeki yang terletak di masjid dan surau seluruh negeri Johor, untuk makluman Yang Berhormat Speaker dan juga Ahli Dewan yang mana setiap lokasi ini diperuntukkan sebanyak RM5,000.00.

Jumlah masjid dan surau yang terlibat dalam menjayakan Program Gerobok Rezeki dalam tempoh Pelan Pemulihan Negara Fasa 1 seperti berikut :

Daerah Johor Bahru: masjid, 25 buah; surau, 23; Batu Pahat: masjid, 41 buah; surau 18, bagi daerah Muar masjid, 28; surau, 29; bagi daerah Segamat masjid 26, surau 6; bagi daerah Kluang, masjid 16, surau 14; bagi daerah Kota Tinggi masjid 32, surau 6; bagi daerah Pontian, masjid 15, surau 6; bagi daerah Tangkak, masjid 12, surau 6; bagi daerah Kulai, masjid 14, surau 15; bagi daerah Mersing, masjid 5, surau 4; jumlah masjid 214 dan jumlah surau 127.

Seterusnya Yang Berhormat Tuan Speaker dan juga Ahli Dewan, sumbangan kewangan sebanyak RM1.6 juta disalurkan kepada masjid dan surau yang terjejas dalam negeri Johor bagi membantu mereka mengimarahkan masjid dan surau yang terjejas terutama bagi menampung keperluan bayaran bil utiliti. Seterusnya sumbangan sebanyak RM230,000.00 disalurkan kepada setiap pejabat daerah di seluruh negeri Johor untuk tujuan Gerobok Rezeki. Sumbangan yang dilaksanakan ini berjalan setiap hari dan MAIJ komited dalam membantu masyarakat yang terjejas disebabkan PKP 3.0 ini dan jumlah RM50,000.00 bagi daerah Johor Bahru dan RM20,000.00 bagi setiap daerah-daerah yang lain.

Pecahan bagi bantuan-bantuan makanan melalui talian *hotline* seperti berikut :

Johor Bahru, 2,601; Muar, 889; Batu Pahat, 885; Segamat, 393; Kluang, 543; Kota Tinggi, 700; Pontian, 300; Mersing, 134; Tangkak, 360; Kulai, 500; Jumlah keseluruhan 7,345.

Majlis juga telah meluluskan sumbangan kepada mangsa bencana ribut di Sedili sempena dengan, dalam tempoh PKP ini Yang Berhormat Tuan Speaker. Bayaran *one-off* RM300.00 kepada 367 buah keluarga dengan jumlah keseluruhan sebanyak RM110,000.00. Bayaran sewa rumah RM350.00 bagi tempoh 6 bulan kepada 4 keluarga dengan jumlah keseluruhan sebanyak RM8,400.00. Yang Berhormat Speaker, sekian.

YB Speaker : Ya, Bukit Naning, jemput.

YB Tuan Md. Ysahrudin bin Kusni (Bukit Naning) : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih atas jawapan yang diberikan Yang Berhormat EXCO. Tadi kita dah mendengar bantuan daripada MAIJ. Kalau kita dengar ada banyak masjid yang menerima bekalan Bakul Makanan berupa Gerobok Rezeki. Boleh tak kalau kita dapatkan senarai dia Yang Berhormat? Senarai nama-nama masjid. Ada 28 masjid di Muar dan 29 surau, kita nak tahu juga mana yang dapat. Kemudian Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan saya bagaimana MAIJ mengenalpasti penerima sumbangan ini melalui Ketua Kampung ataupun wakil yang dilantik oleh MAIJ? Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker.

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Yang Berhormat Tuan Speaker, saya hanya menyediakan bagi jumlah urusan peringkat daerah. Dan, saya berjanji dalam Dewan ini, kami akan menghantar laporan pada setiap ADUN, jumlah senarai masjid dan surau yang menerima bantuan ini. Bagi keduanya bagaimana MAIJ mengenalpasti apabila permohonan ini dilanjutkan kepada talian *hotline*, pegawai-pegawai kami akan turun ke padang dalam tempoh satu hari. Ini setelah saya janjikan pada Dewan yang mulia yang lepas, bagaimana cara kaedah bagi MAIJ nak meluluskan segera permohonan-permohonan bantuan ini. Dalam tempoh setelah dilancarkan *hotline* pada 25 Julai ini Yang Berhormat Tuan Speaker dan juga Ahli Dewan, kita melalui Ketua-ketua Kampung dan juga Amil-amil di setiap mukim. Melalui Ketua Kampung dan Amil-amil di setiap mukim inilah kita dapat maklumat yang terperinci tentang masalah-masalah pemohon yang telah mohon kepada pihak MAIJ. Sekian, Yang Berhormat Tuan Speaker.

YB Speaker : Soalan yang seterusnya Yang Berhormat Kempas, jemput.

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) mewakili YB Dato' Haji Osman bin Haji Sopian (Kempas) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 2.

Apakah pelan perancangan Majlis Sukan Negeri untuk menggunakan segala kemudahan yang sedia ada setelah SUKMA 2020 ditangguhkan supaya tiada pembaziran dan kerosakan?

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Belia dan Sukan : Yang Berhormat Speaker, terima kasih Yang Berhormat Endau yang mewakili Yang Berhormat Kempas. Soalannya, apakah pelan perancangan Majlis Sukan Negeri untuk menggunakan segala kemudahan yang sedia ada setelah SUKMA 2020 ditangguhkan supaya tiada pembaziran dan kerosakan?

Yang Berhormat Speaker, perkara ini adalah satu perkara yang telah ditititberatkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Dato' Hasni. Kerajaan negeri menerusi Majlis Sukan Negeri Johor telah merancang pelbagai aktiviti dan penganjuran program berbentuk pertandingan bagi menggunakan fasiliti dan kemudahan sukan sedia ada sepanjang tahun 2021 ini. MSNJ juga telah menerima maklum balas dan sambutan yang memberangsangkan dari penggiat-penggiat sukan untuk menggunakan fasiliti-fasiliti tersebut. Namun begitu, keadaan pandemik COVID-19 yang masih tidak menentu dan kerana kita kena akur dengan SOP yang diumumkan oleh kerajaan pusat, sebahagian besar perancangan program ini terpaksa dibatalkan malah program latihan melibatkan atlet negeri Johor juga terpaksa dihentikan sementara bagi mematuhi SOP dan bagi memastikan kita mengelakkan penularan COVID-19. Latihan atlet diteruskan secara talian sementara MSNJ meneliti SOP latihan secara gelembung sukan. Selepas meneliti SOP dan mempertimbangkan keperluan latihan atlet-atlet negeri Johor, MSNJ telah merangka kaedah sesuai mengikut SOP gelembung sukan (campbased training).

YB Pengerusi, untuk maklumat Dewan yang mulia ini, ada juga *venue-venue* SUKMA digunakan sekarang ini sebagai Pusat Kuarantin dan Rawatan COVID-19 (PKRC), Pusat Penilaian COVID (CAC) dan Pusat Pemberian Vaksin (PPV). *Venue-venue* yang terlibat adalah seperti Stadium Perbandaran Pasir Gudang bagi sukan gimnastik dan gimrama, Dewan Bukit Indah (CAC) bagi sukan silat, Dewan Muafakat Adda Height bagi sukan tinju, Dewan Raya Taman Universiti bagi kemudahan logistik sekretariat dan Pusat Akuatik Arena Larkin, PPV OKU bagi sukan akuatik. Secara keseluruhan buat pengetahuan Ahli-Ahli Yang Berhormat, kesemua *venue* SUKMA telah siap 100%.

Pada tahun ini sejumlah 7 fasiliti di bawah Perbandaran Stadium Negeri Johor telah memperuntukkan RM4.2 juta bagi tujuan kos utiliti, kebersihan, keselamatan dan juga penyelenggaraan. Perincian kos untuk setiap fasiliti termasuklah peruntukan sebanyak RM249,000.00 bagi Akademi Badminton Taman Perling, RM607,000.00 bagi Stadium Hoki Taman Daya, RM660,000.00 bagi Kompleks Sukan Kluang, RM671,000.00 untuk Akademi Tenis Nusa Duta, RM1 juta untuk Kompleks Sukan Johor, RM691,000.00 untuk Velodrome, RM300,000.00 untuk Edu Hub Kanu.

Memandangkan penganjuran Sukan Malaysia 2020 Johor ditangguhkan, pihak kerajaan negeri dan pusat masih lagi sedang berbincang sama ada SUKMA boleh diteruskan pada tahun hadapan. Perkara ini akan dibincangkan dengan Yang Berhormat Menteri yang baru dan akan diputuskan oleh Jawatankuasa Tertinggi SUKMA dalam masa terdekat. Insya-Allah, Johor akan bersedia dengan apa pun keputusan yang dibuat oleh Jawatankuasa Tertinggi SUKMA. (Bacaan potongan ayat Al-Quran). Kita merancang, Allah merancang, Allah jualah sebaik-baik perancang. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, Semerah, soalan tambahan.

YB Tuan Mohd Khuzzan bin Abu Bakar (Semerah) : Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih atas jawapan. Saya nak bertanya, selain daripada fasiliti stadium dan juga bangunan-bangunan yang ada, bagaimana pula perancangan pihak MSN berkenaan barangan seperti bola sepak, bola ragbi dan semua barangan-barangan yang kita kira tidak boleh tahan lama disebabkan dibuat daripada kulit. Jadi, apa perancangan pihak MSN sama ada ianya untuk diserahkan kepada persatuan-persatuan ataupun *just* pihak MSN simpan sehingga sukan yang akan datang? Terima kasih.

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Belia dan Sukan : Terima kasih Yang Berhormat Semerah atas soalan tambahan itu. Dari segi peralatan sukan yang telah dibeli, pihak MSN belum lagi buat keputusan kerana keputusan di peringkat pusat belum lagi dibuat. Jadi kita akan, kita *towards* apa yang dibuat oleh Jawatankuasa Tertinggi SUKMA. Insya-Allah buat pengetahuan Yang Berhormat, minggu ini kita akan berjumpa dengan Yang Berhormat Menteri dan kita akan syorkan supaya Jawatankuasa Tertinggi SUKMA mengadakan mesyuaratnya dalam masa terdekat kerana *time is cost, we understand that*. Dan, selepas itu kita akan buat keputusan yang tepat, Insya-Allah. Terima kasih.

YB Speaker : Soalan yang seterusnya Yang Berhormat Pasir Raja, jemput.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 3.

Berapa ramaikah keluarga B40 yang menerima Baucer Barangan RM200.00 di dalam DUN Pasir Raja?

YB Speaker : Jemput YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih Yang Berhormat Pasir Raja. Program Baucer Barangan berjumlah RM200.00 adalah merupakan satu, salah satu daripada inisiatif yang terdapat dalam Pakej Rangsangan Ekonomi EHSAN Johor 3.0. Dianggarkan seramai 306 isi keluarga dalam DUN Pasir Raja akan menerima baucar barangan tersebut. Terima kasih.

YB Speaker : Pasir Raja, jemput Yang Berhormat.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Terima kasih YB EXCO atas jawapan. Soalan tambahan saya, mohon YB EXCO memaklumkan apakah status terkini program ini dan apakah kriteria ataupun kelayakan penerima bantuan untuk program ini? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perpaduan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih. Status terkini program ini adalah di peringkat memuktamadkan perjanjian di antara kerajaan negeri dan MyKasih *Foundation* oleh Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor (BPENJ) dan perjanjian ini juga merangkumi inisiatif-inisiatif bantuan yang serupa oleh kerajaan negeri pada masa depan. Dan sukacita dimaklumkan bahawa pelaksanaan program ini tidak melibatkan sebarang kos dan kesemua peruntukan sebanyak RM60 juta akan dikreditkan kepada 300,000 orang penerima dan dijangkakan perlaksanaannya akan bermula pada penghujung bulan September, bulan ini. Dan mengenai dengan kelayakan ataupun kriteria penerima bantuan untuk program ini, penerima adalah berdasarkan senarai isi rumah B40 yang menerima Bantuan Prihatin Rakyat (BPR) oleh kerajaan persekutuan melalui Lembaga Hasil Dalam Negeri dan senarai itu akan di senarai pendek, *short list* mengikut jumlah pendapatan isi keluarga bawah paras Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) di Johor adalah RM2,500.00 dan daripada jumlah tersebut senarai itu akan disusun lagi mengikut keutamaan berdasarkan jumlah isi rumah yang paling tinggi. Terima kasih.

YB Speaker : Soalan seterusnya, Yang Berhormat Yong Peng, jemput.

YB Puan Chew Peck Choo (Yong Peng) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 4.

Bilakah projek naik taraf jalan dari Yong Peng ke Ayer Hitam akan dilaksanakan?

YB Speaker : Yang Berhormat Kota Iskandar, jemput.

YB Tuan Sr. Dzulkefly bin Ahmad (Kota Iskandar) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 5.

Jalan Skudai – Ulu Choh adalah sebahagian daripada FT005 Skudai-Pontian. Keadaan jalan teruk, berlubang-lubang sana sini dan sarat dengan bekas tampalan. Terlalu banyak kemalangan berlaku melibatkan kenderaan termasuk motosikal. Apakah langkah-langkah yang telah dan akan diambil oleh kerajaan untuk mengatasi isu ini?

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Terima kasih kepada Yang Berhormat Yong Peng dan Yang Berhormat Kota Iskandar yang sentiasa prihatin mengenai keselesaan rakyat terutama pengguna-pengguna jalan raya. Izinkan saya memaklumkan Dewan yang mulia ini, mengenai 2 kategori jalan utama di negeri Johor dan di negeri lain. Jalan negeri yang menggunakan kod J, jalan persekutuan yang menggunakan kod FT sebagai contoh FT001 Jalan Johor Bahru - Gemas dan J4 Jalan Gelang Patah - Tanjung Kupang.

Seterusnya, peruntukan bagi kerja-kerja penyelenggaraan jalan persekutuan dikawal oleh Kementerian Kerja Raya, di mana kelulusan tertakluk kepada perjanjian konsesi antara syarikat konsesi dengan kerajaan pusat. Kontrak bagi penyelenggaraan jalan persekutuan yang melibatkan pembaikan *pavement* secara berkala contohnya menurap semula jalan bagi laluan Johor Bahru – Gemas, Johor Bahru – Endau, Johor Bahru – Pontian dan Muar telah tamat pada 2018. Ibu Pejabat JKR melalui Cawangan Selenggara Fasiliti sedang dalam proses penyediaan kontrak penyelenggaraan yang baru bagi kerja-kerja berkala *pavement* secara *Performance Base Contract* ataupun *PBC* dengan izin iaitu satu kaedah pelaksanaan kerja yang lebih efisien yang dijangka akan dimuktamadkan pada bulan Oktober tahun ini.

Bagi maksud Jalan Yong Peng – Air Hitam, projek naik taraf jalan dari Yong Peng ke Air Hitam merupakan sebahagian jajaran jalan yang termasuk dalam senarai permohonan cadangan projek di bawah Rancangan Malaysia Ke-12. Bagaimanapun, permohonan projek ini tidak termasuk di dalam senarai berkepentingan tinggi untuk pelaksanaan di bawah *Rolling Plan 1* dan *Rolling Plan 2* dalam Rancangan Malaysia Ke-12. Namun demikian, bagi pembaikan jangka pendek, JKR melalui syarikat konsesi sentiasa membuat tampalan *pothole* di sepanjang jalan ini dari semasa ke semasa sementara menunggu kontrak baru secara *PBC* dikuatkuasakan. Manakala untuk pembaikan jangka panjang pula, pejabat JKR Daerah Batu Pahat telah memajukan permohonan peruntukan untuk pembaikan secara *mill and pave*, secara terpilih pada bulan Ogos tahun 2021. Kerja-kerja akan dilaksanakan apabila peruntukan berkenaan diterima kelak.

Yang Berhormat Tuan Speaker, bagi menjawab soalan Yang Berhormat Kota Iskandar, kajian JKR mendapati struktur Jalan Skudai – Pontian memang perlu dibaiki. Saya sendiri telah meninjau kawasan berkenaan dan merasai ketidakselesaan di beberapa lokasi. Oleh yang demikian, JKR telah mengangkat senarai permohonan kerja-kerja penyelenggaraan untuk tahun 2021 yang melibatkan semua jalan persekutuan di negeri Johor termasuk laluan berkenaan pada Oktober 2020 bagi penyelenggaraan jangka pendek. Dan yang terbaru, JKR Daerah Johor Bahru ada menerima peruntukan sebanyak RM500,000.00 bagi membaiki persimpangan lampu isyarat Bandar Baru Kangkar Pulai yang didapati rosak dan tidak selesa.

Melalui Dewan yang mulia ini, kerajaan negeri berharap agar kerajaan persekutuan melalui Kementerian Kerja Raya segera memuktamadkan perjanjian untuk membolehkan kerja penyelenggaraan jalan FT001, FT003 dan FT005 sepanjang 540 kilometer dapat dilaksanakan segera melalui konsep atau kaedah *PBC* yang saya sebutkan tadi. Saya

difahamkan anggaran peruntukan yang dipohon untuk kerja-kerja adalah sebanyak RM140 juta. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Yong Peng, soalan tambahan.

YB Puan Chew Peck Choo (Yong Peng) : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker. Terima kasih soalan, jawapan dari YB EXCO. Saya difahamkan ini jalan akan dari Yong Peng ke Air Hitam adalah *mill and pave*, saya nak maklumkan di dalam Dewan yang mulia ini, apa pendapat dari penduduk orang Yong Peng. Penduduk Yong Peng di jalan yang tampal-tampal macam apa, mereka panggil jalan pengemis termasuk tampal sahaja macam pengemislah. Ini memang perkataan yang tidak elok, bagi saya memang tidak elok kalau boleh diutamakan menaik taraf jalan ini. Kalau boleh utamakan jalan besar, jalan besar Pekan Yong Peng. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Tak ada soalan? Ya, Kota Iskandar.

YB Tuan Sr. Dzulkefly bin Ahmad (Kota Iskandar) : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker. Ini kali kedua saya membangkitkan tentang isu jalan FT005 Skudai – Pontian yang merupakan bukan sekadar jalan *federal* tetapi juga merupakan jalan protokol yang seharusnya dijaga, di *upgrade* dan dibuat penyelenggaraan dengan sebaiknya. Sebab ia akan mencerminkan imej Johor dan imej Malaysia. Saya agak terkejut bila Yang Berhormat EXCO tadi memberitahu bahawa kontrak syarikat konsesi iaitu Selia Selenggara telah pun tamat 2018. *No wonderlah* permohonan daripada JKR pada tahun 2020, Anggaran Penyelenggaraan Jalan (APJ) sebanyak RM5.8 juta tidak diluluskan dan untuk tahun 2021 APJ sebanyak RM6 juta hanya lulus RM500,000.00. RM500,000.00 ini Yang Berhormat Tuan Speaker, tak sampai pun 10%.

Pada saya, seharusnya usaha yang lebih gigih diusahakan untuk memastikan peruntukan untuk kerja-kerja penyelenggaraan ini dapat dijalankan. Dan apa yang saya lihat, sebab saya menghadapi isu ini setiap hari. Yang Berhormat Tuan Speaker, pun lalu jalan ini setiap hari. Jadi, apa yang berlaku adalah jalan ini tampal sekadar melepaskan batuk di tangga. Dan bila saya *check details* pada *contract* skop kerja Selia Selenggara ini dia hanya membuat kerja-kerja rutin dan juga kerja-kerja *pavement* yang *basic* iaitu sebagai *patching of the pothole*, menampal jalan tetapi tidak membuat kerja-kerja yang melibatkan kegagalan fungsi dan juga struktur yang saya pun setuju dengan Yang Berhormat EXCO tadi bahawa jalan ini sebenarnya menghadapi isu kegagalan dari segi struktur dan juga, dan juga fungsi. Jadi, saya mengharapkan supaya...

YB Speaker : Soalan, Yang Berhormat?

YB Tuan Sr. Dzulkefly bin Ahmad (Kota Iskandar) : Soalannya sebab kos penyelenggaraannya antara RM5 ke RM6 juta setahun. Apakah kerajaan negeri berhasrat untuk menggunakan dana sendiri untuk membuat kerja penyelenggaraannya sebab jumlahnya tak besar daripada kita menunggu peruntukan dari pihak kerajaan persekutuan sekian lama tetapi yang dapatnya tidak berbaloi daripada usaha yang dilakukan oleh pihak JKR. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih kepada soalan tambahan. Yang pertama mengenai Yong Peng. Memang Pekan Yong Peng adalah laluan saya balik kawasan YB. Saya pun memang lalu kawasan tu, saya tak nak duduk belakang, saya duduk depan sebab *absorber* kereta saya pun sebab agak kurang eloklah saya tunggu kereta baru belum sampai lagi dan jalan pun memang, itu memang saya selalu tekankan kepada Jurutera Daerah dan juga Jurutera Kanan di JKR Negeri untuk memasukkan penyelenggaraan-penyelenggaraan dengan segera. Memang

ada dalam *list* dan saya akan pastikan selepas ini untuk beberapa kawasan perlu dibaiki dengan segera.

Yang kedua, mengenai cadangan Yang Berhormat Iskandar Puteri, memang sesungguhnya kita sentiasa berutus surat dan memanggil ataupun membuat panggilan ke Kuala Lumpur mengenai kontrak baru perlu disegerakan. Kontrak baru, kontrak lama habis pada 2018 dan kita melalui pertukaran kerajaan, melalui pertukaran kerajaan, pertukaran pegawai. Dan, insya-Allah pada Oktober ini akan dimuktamadkan. Jawapan berkenaan memang telah saya perolehi sendiri daripada pihak Kementerian Kerja Raya dan sebaik sahaja kita menerima peruntukan berkenaan, kita akan laksanakan naik taraf ataupun penyelenggaraan. Mengenai cadangan supaya kerajaan negeri menggunakan dana negeri untuk jalan-jalan persekutuan itu tidak dibolehkan atau tidak *proper* kita akan pastikan sebab itu saya boleh jamin bahawa penyelenggaraan jalan-jalan negeri di bawah MARRIS, yang lain cantik tetapi persekutuan ataupun jalan-jalan persekutuan memang perlu penambahbaikan. Saya harap ataupun kerajaan negeri harap melalui *PBC* ini kita akan mendapat dana yang cukup penyelenggaraan dapat dilaksanakan dengan segera. Terima kasih.

YB Speaker : Soalan seterusnya, Yang Berhormat Kukup, jemput.

YB Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy (Tenggaroh) bagi pihak YB Datuk Md Othman bin Yusof (Kukup) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 6.

Negeri Johor terkenal dengan motto “Johor Berkebijakan” dalam masa yang sama terdapat isu gelandangan yang semakin meningkat di negeri ini. Isu ini telah diviralkan dan mendapat liputan media luar negara. Apakah tindakan kerajaan negeri Johor untuk menangani isu ini?

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih YB Tenggaroh. Yang Berhormat Tuan Speaker, menjawab pertanyaan kepada YB Kukup, apakah tindakan kerajaan negeri Johor untuk menangani isu gelandangan.

Kerajaan negeri melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor sebenarnya sentiasa prihatin terhadap kesan sosial dan ekonomi yang dihadapi oleh rakyat termasuk golongan gelandangan yang terjejas akibat pandemik COVID-19 dalam tempoh pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan.

Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor, telah mengambil usaha-usaha menyantuni dan menyelamatkan golongan gelandangan sejak PKP 01 iaitu 13 Mac 2020 melalui Gerak Kerja Operasi Bersepadu yang diketuai oleh saya sendiri yang mana melibatkan 14 buah agensi dan sebuah badan bukan kerajaan menggalas amanah, menyelamatkan dan menyantuni 248 orang gelandangan di sekitar Bandaraya Johor Bahru dan menempatkan mereka di pusat transit sementara di kem Wawasan Gunung Pulai, Kulai untuk penjagaan dan perlindungan sementara sehingga tutup sepenuhnya pusat berkenaan pada 9 Jun 2020.

Seterusnya untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat terus menggalas dan bertindak menyantuni golongan gelandangan, orang papa dan kutu rayau yang untuk memastikan permasalahan rakyat yang berkeperluan diuruskan sebaiknya bagi meningkatkan kesejahteraan kehidupan mereka. Pada tahun 2020, JKM telah melaksanakan gerak kerja menyantuni dan menyelamatkan gelandangan, orang papa dan kutu rayau sebanyak 132 operasi penyelamat. Sebanyak 18 kali operasi bersepadu dan 29 kali operasi berjadual.

Pada tahun 2021 sehingga bulan Jun direkodkan sebanyak 86 operasi menyelamatkan telah dilaksanakan melibatkan operasi bersepadu, *add hoc*, berjadual di seluruh daerah negeri Johor. Seramai 124 orang pengemis dan kutu rayau yang telah diselamatkan dan antara usaha-usaha yang telah diambil terhadap golongan gelandangan, kutu rayau dan pengemis pada ketika itu adalah:

1. Menyerahkan kepada waris, penempatan di institusi JKM dan NGO.
2. Mendapatkan pekerjaan, menetap di rumah penginapan disediakan oleh majikan.
3. Penempatan di rumah kerana bekerja dan mempunyai pendapatan untuk membayar sewaan.
4. Menghantar pulang kepada waris yang berasal daripada luar daerah Johor Bahru.
5. Dirujuk untuk tindakan lanjut oleh agensi penguatkuasaan seperti PDRM, AADK, Jabatan Penjara, Imigresen dan hospital untuk rawatan masalah mental dan penyakit berjangkit.

Sidang Dewan yang mulia ini, seterusnya bagi memastikan golongan ini juga menikmati kesejahteraan hidup serta berpeluang mempunyai pendapatan sendiri, kerajaan negeri melalui kerjasama strategik agensi PERKESO, Jabatan Kebajikan Masyarakat, Persatuan Bulan Sabit Merah di Malaysia, Yayasan Kebajikan Negara dan Pertubuhan Kebangsaan Pekerja Berkemahiran, Belia, telah melaksanakan satu program khusus buat mereka untuk program temu duga khas golongan gelandangan khas 1.0 tahun 2021. Program temu duga ini telah melibatkan 6 majikan iaitu Polycare Optical Malaysia Sdn. Bhd., JCY HDD Technology Sdn. Bhd., ATA Industrial Sdn. Bhd., Kulim Malaysia Berhad dan Pelabuhan Tanjung Pelepas Sdn. Bhd. Menerusi program ini seramai 30 orang calon telah menyertai sesi temu duga, hasilnya seramai 26 orang telah berjaya ditawarkan pekerjaan iaitu 13 orang daripada mereka ditawarkan bekerja di Pelabuhan Tanjung Pelepas Sdn. Bhd. 12 orang yang lain mendapat pekerjaan sebagai operator pengeluaran di sektor pengilangan manakala lagi seorang calon yang berjaya ditawarkan sebagai pekerja am ladang sawit. Tindakan terkini yang telah dilakukan bagi membendung penularan COVID, virus COVID-19 operasi menyelamatkan orang papa sekitar Bandaraya Johor Bahru fasa 1 yakni wanita telah dilaksanakan pada 4 Ogos diketuai oleh Yang Berhormat Dato' Pegawai Daerah Johor Bahru bersama 18 agensi kerajaan termasuk Jabatan Kebajikan Masyarakat. Hasil operasi telah menyelamatkan seramai 23 orang wanita gelandangan. Setelah saringan oleh agensi, 1 gelandangan telah diserahkan kepada ahli keluarga, 4 orang gelandangan dihantar kembali ke rumah mereka, tindakan agensi Kementerian Kesihatan seramai 4 orang mental, tindakan agensi AADK seramai 3 orang, tindakan Polis Di Raja Malaysia dan Jabatan Imigresen seramai 2 orang dan seramai 9 orang sekarang ini gelandangan ditempatkan di Anjung Singgah Yayasan Kebajikan Negara.

Pada ketika ini pihak MBBB bersama dengan Majlis Bandaraya Iskandar Puteri dan Southern Volunter sedang bergiat aktif melakukan kerja-kerja pemindahan peralatan keperluan serta penyelenggaraan di pusat perlindungan sementara gelandangan yang terletak di Pusat Perlindungan Wanita Taman Perling untuk menampung operasi menyelamatkan gelandangan lelaki yang akan dilakukan dalam masa tempoh terdekat. Di pusat perlindungan sementara ini, dijangka mampu menampung kapasiti 200 orang gelandangan lelaki.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini juga, MBBB sedang giat membangunkan pusat transit gelandangan negeri Johor yang dijangka siap pada pertengahan tahun 2022 dan pusat ini di bina di Taman Larkin Perdana dengan anggaran kos sebanyak RM7.6 juta.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini sebagai makluman tambahan, gelandangan ini bukan hanya terletak di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat tetapi di bawah beberapa agensi seperti Pihak Berkuasa Tempatan, iaitu Akta Kerajaan Tempatan Akta 171, Akta Jalan Parit dan Bangunan 1974, Akta 133, Jabatan Kebajikan Masyarakat, Akta Orang Papa 1977 Akta 183, Kementerian Kesihatan Malaysia, Akta Kesihatan Mental 2001 Akta 615, Agensi Anti Dadah Kebangsaan, Akta Penagih Dadah 1983 Akta 283, Jabatan Imigresen

Malaysia Bukan Warganegara dan Polis Di Raja Malaysia adalah akta berkaitan. Terima kasih.

YB Speaker : Ya. Soalan seterusnya, Sri Medan. Jemput.

YB Dato' Zulkurnain bin Haji Kamisan (Sri Medan) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan saya nombor 7.

Capaian Internet di kawasan luar bandar masih lagi di tahap yang tidak memuaskan. Apakah perancangan kerajaan negeri bagi menaik taraf sistem telekomunikasi dalam negeri Johor?

YB Speaker : Pulai Sebatang. Jemput.

YB Tuan Haji Aminolhuda bin Haji Hassan (Parit Yaani) bagi pihak YB Tuan Muhammad Taqiuddin bin Cheman (Pulai Sebatang) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan nombor 8.

Masih terdapat rungutan kelemahan capaian internet di kawasan-kawasan tertentu yang mengganggu prestasi BDR dan PDPR. Bolehkan kerajaan negeri kongsi kawasan-kawasan di Johor yang masih belum mendapat rangkaian kabel fiber optik dan bila kawasan-kawasan ini boleh mendapatkan rangkaian ini?

YB Speaker : Jemput, EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan, Warisan dan Budaya : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Bismilahirrahmannirrahim. Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih kepada Sri Medan dan juga Pulai Sebatang. Izinkan saya menjawab soalan nombor 109 dan 191 sebagai soalan 7 dan 8 dan sebahagian daripada soalan ini menjawab daripada soalan-soalan YB-YB daripada Endau, Johor Lama, Jementah dan juga Semerah.

Saya melihat adanya persamaan terhadap soalan-soalan yang dikemukakan kepada saya berkaitan capaian internet dan tindakan kerajaan untuk menaik taraf sistem komunikasi dalam negeri Johor. Pihak kerajaan melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia, SKMM telah ada perancangan bagi menaik taraf sistem telekomunikasi terutamanya di kawasan luar bandar melalui Pelan Tindakan Jalinan Digital Negara, Jendela yang dibangunkan secara kolektif oleh pemain industri dan pihak kerajaan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, pihak kerajaan sesungguhnya memahami permasalahan liputan telekomunikasi yang dihadapi oleh rakyat pada masa kini dan tidak dapat dinafikan terdapat banyak lagi kawasan-kawasan yang masih belum mendapat liputan telekomunikasi yang sempurna. Majoriti kawasan yang belum mendapat akses talian tetap gentian optik adalah di kawasan luar bandar dan pendalaman yang penduduknya kurang padat, majoriti penduduknya adalah warga emas dan kawasan penempatan atau perkampungan di dalam ladang, serta kawasan penempatan yang tidak mempunyai akses perhubungan dan talian elektrik yang sempurna seperti di perkampungan Orang Asli, penempatan FELDA, penempatan di pulau-pulau, kampung-kampung rangkaian dan sebagainya.

Yang Berhormat Tuan Speaker, pihak penyedia perkhidmatan telekomunikasi tidak mahu membuat pelaburan di kawasan seperti ini kerana kos pembangunan dan operasi terlalu tinggi. Tetapi tiada kunjungan serta mungkin tiada langganan atau mempunyai kadar langganan yang rendah. Walaupun Pelan Tindakan Jalinan Digital Negara, (JENDELA) telah dibangunkan bagi mengatasi masalah ini terdapat faktor-faktor kekangan yang perlu diselesaikan serta ditangani dalam menjayakan hasrat ini. Oleh sebab itu, JENDELA dirancang dilaksanakan secara berperingkat sekurang-kurangnya dalam tempoh 5 tahun bermula daripada 2020.

Bagi peluasan liputan jalur lebar mudah alih di negeri Johor, JENDELA yang dilaksanakan secara berperingkat dengan fasa 1 yang bermula tahun 2020 sehingga 2022 mensasarkan pembinaan sebanyak 233 buah menara telekomunikasi yang baru yang majoritinya di kawasan luar bandar dan 107 daripadanya telah pun siap dibina sehingga Jun 2021. Maaf, 101. Selain itu, sejumlah 3,409 adalah pemancar sedia ada akan dinaiktarafkan kepada perkhidmatan 4G dan 2,877 daripadanya telah pun selesai di naik taraf sehingga Jun 2021. Sementara untuk keluasan liputan jalur lebar talian tetap negeri Johor, JENDELA fasa 1 juga mensasarkan sejumlah 413,493 premis tambahan yang kebanyakannya juga di kawasan luar bandar akan mendapat akses kepada jalur lebar kelajuan tinggi gentian optik dengan 146,766 premis daripadanya telah dilalui dengan infrastruktur gentian optik yang selesai dilaksanakan sehingga Jun 2021.

Maklumat tambahan untuk Ahli Dewan sekalian, fasa 1 ini juga akan menutup rangkaian 3G secara berperingkat yang mana 3G dijangka tamat sepenuhnya pada akhir tahun 2021. Untuk ini adalah untuk mempertingkatkan kualiti rangkaian 4G dan secara tidak langsung memberi dasar yang kukuh bagi pelaksanaan rangkaian 5G bermula suku ke-4 2021. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, Sri Medan. Jemput.

YB Dato' Zulkurnain bin Haji Kamisan (Sri Medan) : Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih di atas jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat EXCO. Saya ada soalan tambahan. Apa yang kita lalui pada hari ini mungkin agak berbeza dengan apa yang dilalui oleh sesetengah pihak di kawasan luar bandar, eh di kawasan bandar. Yang mana masalah capaian internet ini berlaku di kawasan luar bandar. Jadi, apa yang telah kerajaan lakukan sebelum ini iaitu mewujudkan *wifi* Muafakat Johor yang sedikit sebanyak mampu memberikan kemudahan capaian internet di kawasan-kawasan yang diselia oleh Pihak Berkuasa Tempatan. Saya membayangkan adakah kaedah ini boleh kita perluaskan? Kita tambahkan lokasi *wifi* Muafakat Johor bagi membantu masyarakat mendapatkan capaian internet yang lebih laju di kawasan luar bandar, mungkin keadaan ini tidak berlaku di kawasan Yang Berhormat Tuan Speaker. Kerana Yang Berhormat Tuan Speaker tinggal di kawasan bandar, tetapi bila kerajaan pada hari ini memperkenalkan PDPR iaitu pengajaran dan pembelajaran di rumah, ia memberi kesan yang amat besar. Jadi, apa yang dilakukan oleh Kementerian Pendidikan tidak selari atau seiring dengan apa yang pembangunan internet yang ada di negeri Johor pada hari ini. Terima kasih.

YB Speaker : Jemput, YB EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan, Warisan dan Budaya : Terima kasih kepada soalan tambahan Yang Berhormat Tuan Speaker. Johor *wifi*, kita panggil Johor *wifi* 1.0 bermula 2016 dan berakhir 2021. Dan kita telah melancarkan Johor *wifi* 2.0 iaitu bermula 1.07.2021 sehingga 30.6.2024. Sudah tentu kerajaan negeri berhasrat untuk menambahbaik sistem *wifi* daripada 1.0 kepada 2.0. Di antara penambah, sebenarnya ada perubahan dari segi pelantikan kontraktor iaitu kontraktor yang baru MNM Savetech dan penambahbaikannya penggantian *access point* untuk mempertingkatkan kapasiti dan kelajuan, dan kita *upgrade* majoritinya di kawasan PPR, PBT dan sebahagian kecilnya di kawasan luar bandar. Dan, kita dalam proses untuk penambahan lokasi iaitu lebih kurang 30 kawasan lokasi yang baharu dan kita juga mendapat penjimatan kos dengan melantiknya kontraktor baru. Dan, penambahan lokasi ini masih sebahagiannya masih dalam tindakan kajian oleh PBT, Pejabat Daerah dan Bahagian ICT. Kita amat, kerajaan negeri amat komited untuk memperluaskan lagi perkhidmatan Johor *wifi*. Terima kasih.

YB Tuan Mohd Khuzzan bin Abu Bakar (Semerah) : Yang Berhormat, Yang Berhormat Tuan Speaker.

YB Speaker : Sila, sila, sila.

YB Tuan Mohd Khuzzan bin Abu Bakar (Semerah) : Kita tahu sekarang ni semua kawasan luar bandar dalam proses untuk meningkatkan capaian internet melalui projek JENDELA. Jadi, saya ingin mengetahui setakat ini sudah berapa peratus projek JENDELA ini telah pun dilaksanakan dan bilakah ianya dijangka siap sepenuhnya kerana kita maklum semua murid di luar bandar menghadapi masalah tentang isu internet ini. Jadi saya harap dapat penjelasan daripada YB EXCO. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan, Warisan dan Budaya : Terima kasih Tuan Speaker. Projek JENDELA ini ada dua inisiatif, satu inisiatif pihak swasta, satu lagi inisiatif pihak kerajaan. Dan biasanya di kawasan luar bandar kita menggunakan jalur lebar mudah alih dan jalur lebar mudah alih ni bergantung kepada *tower*. Dan *tower-tower* ni sebenarnya projek JENDELA ni kalau ikut maklumat yang asal sebelum bertukarnya kerajaan, tarikh tutup tender dilanjutkan daripada 25 Februari hingga 31 Mac dan dijangka *award* bulan Ogos, tapi bila berlaku perubahan daripada kerajaan dan saya belum ada data terkini dan kalau ikut yang lama, jika tiada masalah kelulusan PBT dan sebagainya, kita boleh siap dalam tempoh setahun. Kita jangka setahun ni kita berdasarkan kepada projek NCP yang lepas, kita ada pengalaman di negeri Johor, kita sebenarnya projek JENDELA ni adalah inisiatif kerajaan pusat, pusat yang menentukan segalanya.

Di peringkat negeri, kita bantu dari segi menyelesaikan masalah, isu-isu melibat tanah, melibatkan tanah tapak pemancar dan juga melibatkan kebenaran daripada PBT. Itu inisiatif daripada kerajaan negeri dan kita yang lepas, 13 yang dah siap projek NCP kita bantu dan akhirnya kita siap dalam tempoh tak sampai setahun semua dah *on air*. Yang kita lihat yang *direct award* ada 22, yang ini baru dalam peringkat *basic* untuk isu pasal menyelesaikan masalah isu tanah dan juga kelulusan PBT dan alhamdulillah, pihak kerajaan negeri telah meluluskan satu kertas di bawah Portfolio Kerajaan Tempatan dan Perumahan iaitu kita meluluskan kertas untuk mengadakan satu *one stop centre* dan kita melalui *one stop centre* ni kita dapat *bypass* atau kita dapat mengurangkan risiko masalah birokrasi dalam jabatan kerajaan. Dan masalah kita adalah 107 yang ditenderkan tadi, 107 ni melibatkan kawasan majoritinya luar bandar dan yang ini masih KIV, kalau ini dapat disegerakan oleh kerajaan pusat, ia banyak membantu untuk menambahbaikkan sistem internet di luar bandar.

Dan inisiatif saya mintalah bukan dibahaskan di dalam Dewan yang mulia ini, diminta juga yang ni kita cakap rakan strategik pihak kerajaan dan pihak pembangkang, wakil-wakil kita dalam Parlimen, untuk dibawa dalam Parlimen diperbahaskan supaya kita sama-sama ke arah untuk membantu Johor mendapat kemudahan internet yang lebih baik. Dan kita di pihak kerajaan bukan kita tak *follow up*, saya sentiasa bawa isu ni dalam mesyuarat kerajaan negeri untuk dibincangkan dengan Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk kita panjangkan kepada kerajaan *federal* dan selaku menteri yang baharu dilantik, saya pun dah mohon untuk mendapatkan temu janji dalam masa minggu depan untuk kita membincangkan, kita nak tanya ke mana hala tuju projek JENDELA ini dan apa status yang terkini dan bila kita dapat maklumat, insya-Allah, saya akan maklumkan kepada semua Yang Berhormat yang ada kat sini.

Dan, saya ambil kesempatan juga ada juga soalan tanya, Yang Berhormat EXCO boleh tak dalam soalan ni macam mana nak memudahkan masalah aduan dan aduan-aduan ni Yang Berhormat bolehlah disamping menggunakan apa ni sistem yang ada kita punya apa ni, laman sesawang untuk aduan, boleh juga kalau Yang Berhormat-Yang Berhormat sila *direct* dengan saya. Saya sendiri boleh turun dan saya dah menyelesaikan beberapa isu terutama di, contoh di Bekok, saya dengan Yang Berhormat Bekok sendiri turun padang masuk perkampungan Orang Asli dan kita dapat cuba bantu selesaikan. Tetapi penyelesaian yang mutlak adalah di bawah kerajaan *federal*. Contoh di Bekok, dalam perancangan memang ada satu tower dalam projek 107 tu ada tower di Kemida, tapi oleh kerana projek ini belum diaward, kita tak dapat selesaikan. Tetapi banyak perkara lainlah sampingan kita dapat bantu masyarakat Orang Asli macam kita bantu kewangan sikit supaya mereka dapat menyediakan pondok untuk, kebetulan ada kawasan yang dapat liputan tepi pinggir hutan

yang kita tolong sama-sama. Saya ingat orang di Bekok sama-sama pergi kat sana, selesaikan masalah rakyat. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker.

YB Speaker : Soalan seterusnya, Yang Berhormat Stulang jemput.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Yang Berhormat Tuan Speaker, soalan saya nombor 9.

Berapakah peningkatan kes masalah sosial/ keluarga waktu PKP pandemik Covid-19 ini, dari segi cerai, ingin bunuh diri, masalah kewangan tegar dan sebagainya?

YB Speaker : Jemput Yang Berhormat EXCO.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismilahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Yang Berhormat Tuan Speaker, bagi menjawab Stulang. Setiap aduan kekeluargaan dibuat, diterima melalui sumber-sumber Pejabat Kadi Daerah, talian *hotline* dan juga Pusat Khidmat Keluarga, Pusat Khidmat Keluarga, Sosial dan Komuniti (KSK Care Centre) dengan izin. Sepanjang tempoh PKP ini, aduan dibuat diterima melalui kaedah atas talian sahaja. Sesi khidmat nasihat keluarga hanya dijalankan melalui janji temu yang telah ditetapkan terlebih dahulu.

Bagi tempoh Mac sehingga Julai 2021 Yang Berhormat Speaker, aduan diterima adalah seperti sebagaimana berikut; aduan keseluruhan diterima bagi Mac 2021, bagi statistik bagi peringkat Pejabat Kadi Daerah-Daerah sebanyak 271 aduan, Sistem Pengurusan Perkahwinan Islam Malaysia (SPPIM) sebanyak 739 aduan, talian *hotline* sebanyak 17 aduan, Pusat Khidmat Keluarga, Sosial dan Komuniti (KSK Care Centre) sebanyak 27 aduan, jumlah aduan daripada Mac hingga Julai 2021 untuk makluman Yang Berhormat Tuan Speaker ialah sebanyak 1,054 aduan. Pecahan aduan mengikut daerah-daerah adalah seperti berikut: Johor Bahru sebanyak 225 aduan, Muar sebanyak 160 aduan, Kluang sebanyak 107 aduan, Batu Pahat, 122 aduan; Kota Tinggi, 109 aduan; Pontian, 72 aduan; Mersing, 40 aduan; Tangkak, 55 aduan dan Kulai, 42 aduan, jumlah aduan sebanyak 1,054.

Bagi kes-kes keganasan rumah tangga yang direkodkan dalam tempoh tersebut adalah sebanyak 13% iaitu sebanyak 137 aduan daripada jumlah keseluruhan aduan yang diterima. Untuk makluman Yang Berhormat Tuan Speaker dan Ahli Dewan, bagi Sistem Pengurusan Perkahwinan Islam Malaysia (SPPIM) merupakan sistem yang dibangunkan oleh JAKIM berasaskan proses kerja bagi penyelarasan semua Jabatan Agama Islam Negeri di seluruh Malaysia khususnya di negeri Johor. Pejabat Agama Islam Daerah di Malaysia terlebih efisien dan teratur lagi. Modul-modul yang terdapat dalam SPPIM ni antaranya ialah permohonan kursus pra perkahwinan, permohonan kebenaran nikah, pendaftaran nikah sehinggalah kepada proses penceraian, rujuk dan runding cara. Ia mula diaplikasikan bagi tujuan runding cara ini untuk makluman Tuan Speaker, di seluruh Pejabat Kadi di seluruh Johor bermula April 2021, bagi talian *hotline*, runding khidmat nasihat mula beroperasi bulan Jun 2021.

Yang Berhormat Tuan Speaker dan Ahli Dewan, bagi maklumat data nikah cerai dah rujuk sepanjang Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), PKPB, PKPP, PKP Fasa 1 Negeri Johor adalah seperti berikut; bagi tahun 2020 (Mac hingga Disember) bagi daerah Batu Pahat, nikah, 2,032, cerai, 522, rujuk, 59, bagi daerah Muar, nikah, 1,245, cerai, 289 dan rujuk, 37, bagi daerah Segamat, nikah, 943, cerai, 138 dan rujuk, 3, bagi daerah Johor Bahru, nikah, 3,268, cerai, 1,344 dan rujuk, 228, bagi daerah Kluang, nikah, 1,255, cerai, 302 dan rujuk, 41, bagi daerah Pontian, nikah, 1,035, cerai, 260 dan rujuk, 43, bagi daerah Kota Tinggi, nikah, 1,255, cerai, 321 dan rujuk, 16, bagi daerah Mersing, nikah, 569, cerai, 87 dan rujuk, 4, bagi daerah Kulai, nikah, 833, cerai, 144 dan rujuk, 16 dan bagi daerah Tangkak, nikah, 721, cerai, 92 dan rujuk, 10.

Yang Berhormat Tuan Speaker dan juga Ahli Dewan, bagi tahun 2021 (Januari hingga Julai), daerah Batu Pahat, nikah, 1,622, cerai, 15, rujuk, 10, Muar, nikah, 951, cerai, 100, rujuk, 9, bagi daerah Segamat, nikah, 337, cerai, 66, rujuk, 10, bagi daerah Johor Bahru, nikah, 2,917, cerai, 575 dan rujuk, 72, bagi daerah Kluang, nikah, 672, cerai, 114 dan rujuk, 16, bagi daerah Pontian Yang Berhormat Speaker, nikah, 735, cerai, 30 dan rujuk, 3, bagi daerah Kota Tinggi, nikah, 880, cerai, 33 dan rujuk, 2, bagi daerah Mersing, nikah, 337, cerai, 18 dan rujuk, 2, bagi daerah Kulai, nikah, 605, cerai, 43 dan rujuk, 8, bagi daerah Tangkak, nikah, 528, cerai, 45 dan rujuk, 1. Jumlah keseluruhan Yang Berhormat Tuan Speaker bagi Mac 2020 hingga Disember 2020, nikah, 13,196, cerai, 3,459 dan rujuk, 457. Bagi Januari 2021 hingga Julai 2021, nikah, 9,614, cerai, 1,039 dan rujuk, 135. Bagi statistik kes keganasan rumah tangga di negeri Johor bagi tempoh Januari – Ogos 2020 sehingga Januari – Ogos 2021...

YB Speaker : Katakan jumlah aje Yang Berhormat tak payah ikut daerah.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Jumlah keseluruhannya sebanyak 503 Yang Berhormat Tuan Speaker. Bagi Januari – Ogos 2020 503 kes, Januari – Ogos 2021, 444 kes. Sekian Yang Berhormat Tuan Speaker.

YB Speaker : Dah 11.30, saya tamatkan soalan.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Yang Berhormat Tuan Speaker ada soalan.

YB Speaker : Soalan lisan ni, dah lewat Yang Berhormat. Saya tamatkan soalan lisan ni. Sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama.

Jurutulis : Soalan-soalan bertulis, jawapan kepada soalan-soalan bertulis oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat ada dibentangkan atas meja mesyuarat.

Jurutulis : **SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS PERBAHASAN MENJUNJUNG TITAH DULI YANG MAHA MULIA SULTAN JOHOR.**

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, untuk makluman pada hari ini kita akan mendengar penggulungan daripada empat orang Yang Berhormat Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa, masa yang diberikan adalah 20 minit setiap seorang. Seterusnya penggulungan daripada Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Jawapan kepada soalan-soalan yang dikemukakan semasa sesi perbahasan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat akan dijawab secara bertulis oleh Yang Berhormat Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa yang lain pada hari ini juga.

Perbahasan disambung sekarang. Jemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia, 20 minit, jemput.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. (Berselawat.) Assalamuálaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam sejahtera. Terlebih dahulu dengan penuh hormat dan ta'zimnya, patik merafak sembah dan menjunjung setinggi-tinggi kasih di atas limpah perkenan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan bagi Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Ta'zim yang telah berkenan untuk berangkat mencemar duli untuk merasmikan Pembukaan Persidangan yang keempat bagi Dewan Negeri Johor yang ke-14 pada hari Khamis. Semoga ke bawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku sentiasa dikurniakan kesihatan, keberkatan, kebesaran, kedaulatan dan kesejahteraan jua hendaknya.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Dewan Undangan Negeri yang telah mengambil bahagian sepanjang sesi persidangan dan telah menzahirkan keprihatinan masing-masing dengan berkongsi informasi, idea serta pandangan yang bernas dan telah menyentuh isu-isu berkaitan dengan portfolio di bawah tanggungjawab saya. Sepanjang tempoh persidangan, jelas sekali isu-isu berkaitan sektor pelaburan, keusahawanan dan sektor modal insan telah mendapat perhatian dan menjadi topik yang sensasi dari kalangan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Insya-Allah, saya akan cuba memberikan penjelasan dan penerangan secara tuntas bagi menjawab semua persoalan-persoalan yang telah dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat. Justeru, saya akan menstrukturkan ucapan penggulungan saya kepada tiga bahagian utama berdasarkan portfolio di bawah tanggungjawab saya yang juga merupakan satu sektor yang amat terkesan teruk sepanjang tempoh hitam pandemik COVID-19.

Sempena menyambut hari kemerdekaan, saya ingin berkongsi serangkap pantun, “Bangsa merdeka khazanah warisan, teguh muafakat bernaungkan Sultan, Malaysia Prihatin tema hari kebangsaan, mulia jati diri, teras perpaduan”.

Yang Berhormat Tuan Speaker, bermula dari awal tahun 2020 sehingga ke detik ini, seluruh dunia telah dikejutkan dengan satu detik hitam susulan serangan dan penularan pandemik maut COVID-19. Serangan tersebut bukan sahaja telah memberi kesan negatif kepada situasi sosioekonomi dunia sahaja, malah ia turut menuntut anjakan paradigma kepada keadaan sedia ada, iaitu perubahan normal kehidupan kepada kelaziman sebelum ini, kepada satu norma baharu. Negara Malaysia dan negeri Johor juga tidak terkecuali dari semua perubahan yang berlaku. Serangan pandemik COVID-19 secara langsung telah mempengaruhi ekosistem kehidupan dan juga ekonomi negara. Negeri Johor juga tidak terkecuali di dalam mengalami kesan buruk pandemik maut ini. Situasi ini diburukkan lagi dengan arena politik tanah air yang tidak menentu dan menyumbang kepada ketidakstabilan. Kestabilan politik dan perkembangan ekonomi merupakan elemen yang saling berkait dalam konteks menilai pembangunan ekonomi dan sosial sesebuah negara mahupun negeri.

Dari sudut pandangan dan pelaburan terutamanya, tindakan ketidakstabilan landskap politik negara bukan sahaja akan menggugat serta mempengaruhi keyakinan pelaburan baru, malah ia turut memberi kesan serta menjejaskan pelaburan sedia ada dalam negara dan juga negeri ini. Ketidakstabilan serta drama polemik politik yang berlarutan akan memberi tanggapan negatif kepada pelabur tempatan dan antarabangsa yang dibelenggu situasi yang tidak menentu. Melalui kerajaan yang stabil, perkembangan ekonomi dapat dipertingkatkan melalui dasar fiskal dan mesra pelabur.

Justeru, pandangan Yang Berhormat Parit Raja, berkaitan dasar kerajaan negeri Johor yang mesra pelabur, kesediaan insentif dan infrastruktur yang terbaik, kerjasama antara agensi diharap dapat memberi keyakinan kemasukan pelabur baru dapat memberi nilai tambah kepada kerajaan amatlah diterima baik dan selari dengan pendekatan-pendekatan yang telah diambil oleh kerajaan negeri.

Yang Berhormat Tuan Speaker, negeri Johor kekal sebagai salah sebuah negeri yang kompetitif dalam sektor pelaburan walaupun menghadapi pelbagai rintangan serta kekangan bagi merealisasikan sesebuah pelaburan yang masuk dalam keadaan tempoh sukar sekarang ini. Ini dapat dizahirkan berdasarkan laporan Lembaga Pembangunan Industri Malaysia (MIDA) pada tahun 2020, negeri Johor berjaya membawa masuk pelaburan dengan nilai keseluruhannya adalah sebanyak RM6.7 bilion dan dari jumlah tersebut sebanyak RM4.2 bilion adalah dari pelaburan asing. Manakala, RM2.5 bilion adalah pelaburan domestik atau tempatan. Hasil daripada pelaburan tersebut, telah berjaya mewujudkan sebanyak 13,052 peluang pekerjaan dari jumlah 232 buah syarikat, juga projek yang telah diluluskan. Bagi tahun 2021, setakat bulan Mac, negeri Johor telah berjaya menerima pelaburan masuk keseluruhan bernilai RM1.7 bilion. Daripada jumlah tersebut,

nilai pelaburan asing yang berjaya dibawa masuk ke negeri Johor adalah sebanyak RM369 juta. Manakala, daripada jumlah pelaburan tempatan dan domestik yang berjaya diterima adalah sebanyak RM1.3 bilion. Pelaburan tersebut melibatkan 49 buah syarikat dan dijangkakan akan mewujudkan sebanyak 5,394 peluang pekerjaan kepada warga Johor.

Yang Berhormat Tuan Speaker, dalam usaha menaik taraf ekosistem industri domestik yang dapat menarik pelabur dan menyokong projek asing utama, kerajaan negeri Johor juga turut giat merancang dan menyediakan pelan perancangan jangka versi pendek, sederhana mahu pun jangka masa panjang bagi memacu hala tuju sektor pelaburan negeri bagi menghadapi cabaran dunia global pasca COVID-19. Seperti mana yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, dan telah dikongsikan di dalam Dewan yang mulia sebelum ini, kerajaan negeri juga telahpun memperkenalkan beberapa inisiatif bagi usaha mendukung pencapaian sektor pelaburan negeri ini agar kembali berdaya saing dan aktif selepas teruk dirempuh badai pandemik COVID-19. Antara inisiatif yang dimaksudkan, adalah inisiatif penubuhan *Ibrahim Johor Ekonomi Council*. Inisiatif penubuhan *Johor Economic Tourism and Cultural Office* yang dijangka akan mula beroperasi di Singapura pada akhir tahun ini, dan inisiatif Singapura-Johor Kepulauan Riau (SIJO-KEPRI) iaitu satu jalinan usaha sama strategik di antara negara yang terbabit bagi kerjasama pintar dalam sektor pelaburan, perdagangan, perindustrian dan lain-lain lagi.

Kerajaan negeri Johor menerusi agensi rasmi pelaburan negeri itu, iaitu Invest Johor terus aktif melaksanakan inisiatif dalam usaha menarik lebih banyak pelabur masuk ke negeri ini. Selari dengan objektif penubuhannya, Invest Johor amat komited dalam menyediakan perkhidmatan profesional dan berkualiti tinggi kepada para pelabur yang berminat untuk menjalankan perniagaan di negeri Johor. Untuk makluman, kerajaan negeri Johor melalui Invest Johor sedang dalam proses akhir menerbitkan Pelan Induk Pelaburan Negeri Johor 2020-2030. Ianya kini di peringkat proses perolehan. Pelan induk pelaburan ini juga akan menjadi bahan rujukan tambahan selain daripada Pelan Pembangunan Mampan Ekonomi Johor. Dengan adanya penambahan pelan strategik fokus ini, ianya dapat membantu usaha penambahbaikan hala tuju dan strategik kerajaan negeri Johor dalam menarik aktiviti-aktiviti pelaburan yang berkualiti tinggi agar limpahan dan dari pelaburan yang dibawa masuk dapat memberi manfaat kepada pembangunan modal insan negeri ini khususnya dan seterusnya merencanakan lagi pertumbuhan ekonomi negeri Johor secara amnya.

Yang Berhormat Tuan Speaker, kerajaan negeri melalui Invest Johor juga JETCO kini sedang giat menjalankan pelbagai inisiatif bagi meningkatkan pelaburan yang sedia ada selain mempergiatkan usaha dalam memastikan negeri Johor sebagai destinasi pelaburan utama. Antara inisiatif yang telah dilaksanakan adalah penganjuran sesi libat urus dengan pelbagai organisasi, pertubuhan dan persatuan, perniagaan asing dan tempatan bagi mendapatkan maklum balas serta informasi berkaitan segala permasalahan yang dihadapi oleh pihak industri ketika ini. Usaha ini menzahirkan keprihatinan negeri Johor kepada permasalahan yang berlaku.

Invest Johor dan JETCO juga aktif mengadakan beberapa sesi dialog sama ada secara fizikal mahupun secara maya dengan beberapa persatuan, pengilangan dan pemain industri sebagai tanda sokongan dan seterusnya mengambil perhatian serta tindakan segera di atas kesemua aduan yang telah diutarakan oleh pihak industri. Selain sesi promosi dan perbincangan dua hala bersama prospek-prospek pelabur secara maya juga telah dilaksanakan dengan secara konsisten oleh Invest Johor bagi menarik masuk pelaburan ke negeri ini. Usaha ini amat penting bagi memberi keyakinan kepada bakal pelabur untuk terus membuat keputusan melabur ke negeri ini. Antara organisasi, pertubuhan dan persatuan yang telah terlibat dalam sesi dialog yang telah diadakan, adalah *Johor Bahru Chinese Chambers of Commerce, Malaysia International Chambers of Commerce & Industry, Singapore Business Council and Singapore Business Federation, AME* dan kesemua syarikat dan industri di dalam kawasan Industrial I-Park, Muar Furniture Association, Boss Club Malaysia dan lain-lain lagi.

Semua inisiatif yang telah dilaksanakan ini akan terus dipergiat dari semasa ke semasa bagi menjamin keyakinan pelabur sedia ada dan seterusnya meningkatkan lagi kelayakan serta keiltizaman para pelabur baru untuk melakukan pelaburan di negeri ini. Semua usaha gigih kerajaan negeri yang telah melaksanakan pelbagai inisiatif bagi meningkatkan prestasi pencapaian sektor pelaburan dilihat membuahkan hasil atau pencapaian amat positif. Ianya dapat dibuktikan dengan nilai potensi pelaburan yang sedang dalam rundingan. Berdasarkan laporan Invest Johor setakat 1 September 2021, nilai kumulatif pelaburan yang berpotensi untuk dibawa masuk ke negeri Johor pada tahun ini dijangka mencecah RM5.5 bilion. Ianya hanya menunggu masa untuk memeterai dokumen-dokumen perjanjian.

Yang Berhormat Tuan Speaker, bagi menjawab isu yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bekok mengenai kegagalan menarik pelabur atau pembuat vaksin dari Eropah untuk menubuh kilang di negeri ini. Untuk makluman Yang Berhormat, firma farmaseutikal multinasional mempunyai hak kebebasan dalam menentukan pilihan akhir mereka dari beberapa pilihan lokasi yang terdiri daripada beberapa buah negara termasuklah dari negara yang membangun dan maju bagi menempatkan operasi mahupun penubuhan kilang mereka. Berbanding negara Singapura, negara jiran itu memiliki asas kukuh dari segi persekitaran IT serta sistem perundangan yang teguh serta diyakini. Kewujudan tenaga kerja berbakat dan komitmen penyelidikan dan inovasi malah Singapura berada pada kedudukan kedua di dunia dan pertama di rantau Asia yang memiliki perlindungan IT yang terbaik dan ia terkandung di dalam *World Economic Forum Global Competitiveness Report 2019*. Secara umumnya apabila kita merujuk secara *specific* dan IT Iskandar Malaysia yang tertakluk kepada sistem IT negara berada kedudukan yang belum memuaskan. Lantas, amat sukar untuk menyakinkan pengeluar-pengeluar untuk menempatkan pelaburan mereka di sini walaupun kita menawarkan dan mempunyai kos instruktur yang lebih rendah.

Yang Berhormat Tuan Speaker, krisis kesihatan yang melanda negara susulan pandemik COVID-19 secara langsung telah menjadi ancaman kepada kestabilan ekonomi negara dan khususnya negeri Johor apabila ianya meninggalkan impak yang mendalam kepada pelaburan negeri, pertumbuhan negara Malaysia mahupun negeri Johor pada tahun 2020. Tidak dapat dinafikan sektor ekonomi mahupun orang awam terus terjejas susulan arahan PKP yang berpanjangan. Namun begitu, dari segi aspek pengunjuran ekonomi negeri bagi tahun 2021 pula, prestasi negeri Johor dijangka mengalami pertambahan pengunjuran antara 3 hingga 5%. Unjuran prestasi positif ini adalah berasaskan kepada keyakinan dan keberkesanan inisiatif dalam Belanjawan 2021 serta Pakej Rangsangan yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Pelaksanaan inisiatif termasuk pemberian insentif kepada golongan sasaran dilihat telah memberi impak positif kepada perkembangan sosioekonomi negeri.

Yang Berhormat Tuan Speaker, dalam situasi semasa ekonomi yang tidak menentu, di mana kadar permintaan adalah lebih rendah dan perlahan atau ketiadaan permintaan berikutan dengan kekangan pergerakan aktiviti ekonomi susulan pelaksanaan arahan PKP. Golongan usahawan PKS dilihat antara segmen perniagaan yang telah terkesan teruk. Antara faktor utama yang menyumbang kepada situasi tersebut adalah golongan usahawan ini kebiasaannya beroperasi dengan sumber yang terhad dan lazimnya berorientasikan buruh. Golongan usahawan ini juga akan menggunakan peruntukan kos perbelanjaan yang lebih besar bagi tujuan penggajian buruh dan seterusnya memperolehi margin keuntungan yang kecil daripada aktiviti perniagaan yang dijalankan.

Berdasarkan sumber dari Jabatan Perangkaan Malaysia dalam banci ekonomi, *Economic Census 2016*, negeri Johor mempunyai seramai 98,190 PKS dan merupakan ke-3 paling ramai PKS dari jumlah keseluruhan PKS di Malaysia. Daripada nilai tersebut, 70% merupakan perusahaan PKS yang bertaraf mikro. Bagi golongan usahawan PKS ini antara objektif yang perlu dicapai dalam tempoh hibernisasi adalah memastikan status perniagaan dapat dikekalkan walaupun operasi perniagaan mereka telah pun terganggu. Antara cabaran besar yang dihadapi adalah keperluan membayar hutang pembekal dan sewa premis serta memenuhi tanggungjawab mengekalkan pekerja. Namun begitu perintah PKP

disusuli dengan PKPB juga disusuli dengan PKPP bagi membendung penularan pandemik maut COVID-19 telah menyumbang kepada kadar kerugian yang tinggi dan telah menyebabkan pemberhentian sementara beberapa sektor perniagaan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, sejajar dengan pelaksanaan arahan PKP, PKPB, PKPP, yang telah dilaksanakan pada bulan Mac 2020, pelbagai inisiatif juga telah dilancarkan yang disalurkan oleh kerajaan persekutuan dan juga negeri bagi tujuan melindungi nyawa, memastikan kesejahteraan dan memperkasakan usahawan dan seterusnya mendorong pertumbuhan ekonomi negeri. Menyedari peranan penting golongan PKS dalam ekonomi negeri dan kerentanan terhadap sebarang ketidakpastian pelbagai inisiatif serta pakej rangsangan yang komprehensif dan dinamik telah diperkenalkan dan dilaksanakan oleh kerajaan negeri bagi membantu segmen keusahawanan. Keprihatinan kerajaan negeri bagi mengatasi segala permasalahan dan seterusnya membantu memperkasakan golongan usahawan yang terkesan telah pun dizahirkan melalui pelancaran Pakej Rangsangan Ekonomi yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor bermula sejak fasa PKP yang pertama lagi.

Tiga fasa pakej rangsangan ekonomi yang saya maksudkan adalah Pakej Rangsangan Ekonomi 1.0 dengan nilai peruntukan sebanyak RM163 juta dan Pakej Rangsangan Ekonomi 2.0 dengan nilai peruntukan sebanyak RM117 juta dan yang terbaru Pakej Rangsangan Ekonomi 3.0 yang telah diperuntukkan sebanyak RM209 juta. Ini menjadikan peruntukan keseluruhan bagi tiga siri pakej rangsangan ini adalah sebanyak RM491 juta dan melibatkan sebanyak 103 inisiatif.

Yang Berhormat Tuan Speaker, kerajaan negeri ini sedar akan keperluan negeri Johor menjadi pelopor dan suri tauladan kepada negeri lain di Malaysia. Justeru itu, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah berbesar hati memperuntukkan dana khususnya dalam Belanjawan Johor 2021 bagi membantu golongan usahawan negeri Johor yang terjejas dan seterusnya memperkasakan sektor keusahawanan di negeri ini menerusi agenda Johor Niaga yang mengandungi 8 inisiatif. Menerusi Perbadanan Usahawan Negeri Johor, PUJB sebagai agensi pelaksanaan rasmi, kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM8 juta bagi pelaksanaan pelbagai inisiatif mahupun pemberian insentif bagi usaha membantu membimbing dan seterusnya memperkasakan golongan usahawan di negeri ini. Antara inisiatif yang telah dan sedang dilaksanakan oleh PUJB adalah Geran Orang Lokal 3.0, Misi Jejak PKS Johor 2021, memperkasakan usahawan dengan insentif pembukaan akaun syarikat, Program Latihan Usahawan Johor, PERKASA Johor IP, SME Gold Digital, Jelajah Usahawan Johor, Promosi produk PKS, Sesi *Townhall PKS Johor*, Program Pembangunan Ekonomi Setempat, JIP, Gerak PKS Makmur Johor 2021 COVID-19 dan lain-lain lagi.

Saya amat menyambut baik pandangan Yang Amat Berhormat Parit Raja yang telah mencadangkan agar peruntukan program pembangunan setempat dapat ditambah pada jumlah yang lebih besar agar dapat membuka peluang dan menyediakan lebih banyak inisiatif yang lebih luas kepada usahawan yang berminat untuk memulakan projek perintis.

Bagi makluman Yang Berhormat Tuan Speaker dan Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini, kerajaan negeri menerusi PUJB serta Ahli Majlis Pembangunan Usahawan Negeri Johor juga telah menyediakan pelbagai insentif berbentuk geran dan juga bantuan pembiayaan bagi kemudahan golongan usahawan. Bagi insentif berbentuk geran antara jabatan atau agensi yang terlibat secara langsung dalam memberikan geran adalah seperti Jabatan Pertanian Negeri Johor, SME Corp., KEJORA, TERAJU, SIRIM, FAMA, MATRADE dan lain-lain lagi agensi. Insentif geran yang ditawarkan dan diberikan ini merangkumi pembelian peralatan mesin atau menambahkan baik premis usahawan dan program permasalahan dan juga latihan. Berdasar hasil laporan terkini dari jabatan serta agensi yang terbabit sehingga Julai 2021, nilai komuniti bantuan geran yang telah disalurkan berjumlah RM18.706 juta dan ianya telah memanfaatkan seramai 5,979 usahawan di negeri Johor.

YB Speaker : Banyak lagi ke Yang Berhormat? : Banyak lagi ke?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Banyak lagi yang belum cover. Manakala bagi insentif dalam bentuk bantuan pembiayaan mudah pula, nilai komuniti bantuan pembiayaan mudah yang telah diluluskan PNB Johor sehingga tahun, Julai 2021 berjumlah RM332.676 juta. Benda ini telah dimanfaatkan 21,000 usahawan di negeri Johor. Antara jabatan atau agensi yang terlibat yang menjayakan insentif ini adalah TEKUN, MARA, SME Bank, MIDF, Amanah Ikhtiar, Dana Wakaf Jcorp, Petronas dan agensi-agensi lain.

Yang Berhormat Tuan Speaker, sedikit masa lagi. Bagi menjawab soalan Yang Berhormat Bekok, Bentayan, Buluh Kasap mengenai nasib golongan usahawan di negeri Johor sepanjang tempoh pandemik COVID-19. Sepertimana kita sedia maklum kerajaan persekutuan telah memperkenalkan pelbagai pelan serta pakej rangsangan ekonomi bagi merangsangkan pertumbuhan ekonomi negara. Kerajaan negeri juga turut mengambil tindakan secara komprehensif dan holistik bagi mendepani segala permasalahan bagi memacu pertumbuhan ekonomi kembali ke landasan yang betul. Pelbagai pelan perancangan bagi jangka, pelbagai pelan perancangan bagi masa pendek segala mana pun bagi jangka masa panjang telah pun dirancang oleh kerajaan negeri dalam usaha meningkatkan kembali daya saing serta daya tahan golongan usahawan sebagai pemangkin kepada kesejahteraan rakyat dan kemakmuran ekonomi negeri. Dalam pengeluaran pelan dan pakej rangsangan ekonomi sebagai salah satu pelan jangka masa pendek oleh kerajaan sendiri hingga ini, pengeluaran pelan Pembangunan Mampan Johor 2030 sebagai salah satu pelan jangka masa panjang.

Transformasi digital golongan usahawan ini adalah salah satu pelan panjang bagi memperkasakan sektor ekonomi di negeri Johor ini. Ianya juga adalah melibatkan budaya syarikat, proses organisasi model perniagaan dan juga kemampuan usahawan. Transformasi Digital merujuk kepada penambahbaikan mekanisme dengan memanfaatkan teknologi digital data seperti Kecerdasan Buatan (A.I).

Yang Berhormat Tuan Speaker, kerajaan negeri juga turut mengambil langkah pragmatik bagi membantu pendedahan galakan serta kebimbangan kepada golongan usahawan di negeri dengan pelaksanaan inisiatif yang berteraskan ekonomi digital. Inisiatif Johor e-Market Place adalah merupakan salah satu inisiatif kerajaan Johor dalam membantu golongan usahawan untuk terus maju menerusi perniagaan secara dalam talian. Inisiatif ini terbukti memberi manfaat kepada 13,000 usahawan di negeri ini pada siri pertama. Dan ianya juga akan diteruskan siri 2 untuk tahun ini. Untuk makluman, pada 9 hari bulan ini, program ini akan dilaksanakan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor.

Yang Berhormat Tuan Speaker, bagi makluman semua, bilangan tenaga buruh di Johor iaitu merangkumi warga pekerja yang menganggur pada suku kedua tahun 2021 telah direkodkan seramai 1.7 juta yang bekerja dan yang menganggur ya. Jumlah ini menunjukkan peningkatan perbandingan pada suku yang sama tahun lepas 1.75 juta. Justeru, kadar penyertaan tenaga buruh di negeri Johor yang dicatatkan pada suku kedua tahun 2021 juga telah menunjukkan peningkatan sebanyak 0.4 mata peratus kepada 67.6% berbanding 67.2% yang telah dicatatkan pada suku tahun pertama. Lanjutan arahan PKP pada awal tahun 2021 telah menyebabkan beberapa sektor industri perniagaan dan juga perkhidmatan telah mengalami sekatan operasi dan seterusnya menyumbang kepada pengurangan penggunaan mahupun pengambilan pekerjaan di sektor-sektor terbabit.

YB Speaker : Satu minit lagi Yang Berhormat, satu minit lagi. Dah 24 minit dah Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Ok. Yang Berhormat Tuan Speaker bagi membela para pekerja di negeri ini yang telah terkesan akibat COVID-19, sebagai agensi yang bertanggungjawab kita

telah menawarkan pelbagai insentif serta bantuan golongan pekerja melalui PERKESO dan banyak program-program juga bantuan yang telah dianjurkan oleh pihak PERKESO. Jadi saya, ringkaskan lagi. PERKESO juga mengambil inisiatif peranan sebagai pangkalan data bagi pengumpulan maklumat serta pusat informasi berkaitan sektor modal insan dan jumlah penawaran pekerjaan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, sebelum saya mengakhiri penggulungan saya, ingin saya merakamkan jutaan terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat yang telah mempamerkan sikap profesionalisme yang tinggi, berinteraksi secara matang, bertoleransi, hormat menghormati sesama Ahli-Ahli Yang Berhormat yang seterusnya menyumbang kepada keharmonian dalam Dewan yang mulia ini. Sesi persidangan juga dapat dilaksanakan dengan lancar dan efektif. Inilah satu keunikan Dewan Undangan Negeri Johor di bawah pentadbiran Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dan sikap jati diri kita semua selaku Ahli Dewan Undangan Negeri.

Alhamdulillah, saya panjatkan kesyukuran kepada Allah SWT walau kita berbeza fahaman serta ideologi politik, namun ianya tidak sesekali mengganggu gugat komitmen kita yang sentiasa berganding bahu demi memelihara kemurnian dan kesejahteraan rakyat dan terus kekal fokus membangunkan kemajuan pertumbuhan ekonomi negeri ini. Itulah janji dan pegangan kita semua demi Johor. Kerajaan negeri juga sentiasa berlapang dada dan sedia menerima segala teguran dan kritikan yang membina dalam usaha penambahbaikan urusan pentadbiran dan juga pelan perancangan negeri dari masa ke semasa agar kelestarian negeri dapat terus di perkasa.

Hari ini tuan disana, kami disini, hari esok tuan disini kami disana. PRU 15 akan menjelang kali ini. Sama ada kita kekal atau hilang entah ke mana.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini juga untuk merakamkan setinggi-tinggi tahniah dan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang telah berjaya mencerminkan sebuah bentuk kepimpinan yang baik yang lebih fokus dan telah banyak memberi sokongan serta dokongan mahupun bantuan kepada semua Ahli Dewan Undangan Negeri tanpa mengira latar belakang dan fahaman politik. Ianya bukan satu perkara yang mudah untuk menjadi seorang pemimpin yang adil dan saksama dalam situasi yang amat mencabar hari ini. Sokongan tidak berbelah bagi dari kami semua akan diteruskan demi mencapai misi dan visi kerajaan seperti mana yang telah disasarkan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, kita perlu ingat bahawa umat yang berpecah belah, tiada perpaduan, tiada silaturahmi, umat yang lemah dan rapuh. Terlalu banyak contoh yang boleh kita ambil untuk kita jadikan iktibar. Kita telah menyaksikan negeri yang tidak bersatu, suka berpecah belah. Negara tidak aman dan harmoni. Mereka akan terus dibelenggu dan menghadapi pelbagai masalah yang ternyata merugikan diri sendiri dan golongan rakyat khususnya. Marilah kita sesama memelihara, memperkasa dan mengikatkan jalinan tali persaudaraan sesama kita. Jangan sampai ianya putus dan musnah. Binalah dengan asas keimanan dan perpaduan sepertimana yang dianjurkan dan ditegaskan dalam firman Allah SWT dalam surah Al-Hujarat, ayat 10 yang berbunyi (bacaan potongan ayat al-Quran), yang bermaksud, "Bahawasanya orang yang beriman itu adalah bersaudara, maka damaikanlah diantara dua saudara kamu yang bertelingkah itu. Dan bertakwalah kepada Allah SWT supaya kamu beroleh rahmat".

Akhir kalam, bersama kita membangun bangsa dan negeri Johor yang tercinta. Wabillahitaufik walhidayah wasallamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih kepada Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia. Seterusnya saya persilakan Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan. 20 minit, jemput.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Makmur Johor. Yang Berhormat Tuan Speaker, terima kasih kerana memberikan peluang kepada Rengit untuk turut sama dalam perbahasan menjunjung kasih atas Titah Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Johor semasa pembukaan rasmi Mesyuarat Pertama Persidangan Keempat Dewan Johor yang ke-14.

Yang Berhormat Tuan Speaker, sekalung tahniah, sejambak bunga kepada Tuan Speaker dan Yang Berhormat Puan Timbalan Speaker kerana mengendalikan persidangan Dewan ini dengan tenang lagi tertib serta tegas dengan masa. Saya kira buat pertama kalinya sejak 18 tahun saya berada dalam Dewan ini, dari hanya seorang pembangkang pada tahun 2004 kepada 6 orang pembangkang pada 2008, kepada 18 orang pembangkang pada 2013 dan akhirnya 2018 Rengit jadi pembangkang dan pada tahun yang 2020 dek kerana ribut politik bertukar menjadi kerajaan bersama 27 rakan strategik. Persidangan kali ini memang istimewa. Persidangan pada kali ini tenang lagi tertib dan saya baru pertama kali jumpa persidangan inilah kali ini tidak ada siapa pun bangun yang menunjukkan Buku Peraturan Dewan. (Dewan Ketawa).

YB Speaker : Sidang belum habis lagi Yang Berhormat. Tapi apa kaitan dengan Jawatankuasa Perumahan Yang Berhormat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Damai dan tenang Yang Berhormat Tuan Speaker. Dan, Yang Berhormat Tuan Speaker, Persidangan kali ini juga penuh dengan ucapan terima kasih daripada pihak rakan strategik dan daripada pihak kerajaan. Uniknya Yang Berhormat Tuan Speaker, Speaker daripada parti lain, Timbalan Speaker parti lain, kerajaan parti lain, tapi kita boleh bersidang dengan tenang lagi tertib, mudah-mudahan ianya menjadi catatan sejarah dan teladan yang baik kepada generasi akan datang. Semua ini adalah kerana

YB Speaker : Lepas ini kalau kerajaan bertukar kita lantik Yang Berhormat sebagai Speaker lah. Lepas ini kalau kerajaan bertukar kita lantik Yang Berhormat sebagai Speaker lah pula.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Boleh Yang Berhormat, insya-Allah. Saya ikut saja mana yang baik Yang Berhormat. Semua ini adalah kerana sikap keterbukaan dan profesionalisme Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita, Yang Berhormat Benut serta kerjasama semua pihak terutamanya rakan strategik kita. Mudah-mudahan kita berdoa ianya kekal dan bertahan sehingga PRU Ke-15. Politik rentas parti ini di negara ini Yang Berhormat Tuan Speaker, belum berbudaya lagi. Yang Berhormat Tuan Speaker, tapi saya yakin kita boleh ke arah itu kerana ini benda yang baru. Yang Berhormat Tuan Speaker, saya sendiri pernah dikedam, dipertikai dan dipersoalkan bila saya menjemput cikgu-cikgu daripada Parti PAS pada tahun 2006 bersama saya dalam pasukan kerja pendidikan Excel Rengit. 16 tahun yang lalu Yang Berhormat Tuan Speaker, setengah pihak mempertikaikan tindakan saya ketika itu, BN sapu semua bersih kerusi ini. tapi saya dah memulakan politik rentas parti Yang Berhormat. Dan saya tidak kekok bersuasanakan politik rentas parti daripada 2006 hingga kini dan saya yakin kita di Johor boleh memulakan perkara ini Yang Berhormat. Saya tak bercakap, saya tak berpidato tapi saya buat perkara ini sejak 2006 lagi.

Yang Berhormat Tuan Speaker saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Sri Medan, Bukit Pasir, Bekok, Yong Peng, Permas, Buluh Kasap, Panti, Tanjung Surat, Tangkak atas perkara-perkara yang dibangkitkan berkaitan dengan portfolio saya. Isu-isu atau perkara yang dibangkitkan boleh saya rumuskan kepada isu pertamanya soal permohonan lesen, keduanya soal perniagaan PKS dan juga industri, ketiganya isu infrastruktur jalan, saliran dan kemudahan PBT, kemudahan dewan di kawasan PBT dan keempat mengenai SOP dan penguatkuasaan dan akhir sekali mengenai perumahan yang berkaitan dengan PPR.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya akan menjawab berdasarkan 5 tajuk yang dibangkitkan. Yang Berhormat Sri Medan minta PBT mudahkan *regulasi* perniagaan bagi yang memohon lesen sehingga peraturan lain yang dilihat menyesakkan rakyat terutama peniaga kecil. Untuk makluman Dewan yang mulia, kelulusan bagi jenis lesen perniagaan yang tak berisiko ini satu hari saja Yang Berhormat Tuan Speaker dan yang berisiko 30 hari. Manakala bagi yang setengah PBT dia bagi permit sementara untuk berniaga ataupun lesen sementara. Di pihak PBT Majlis Bandaraya Iskandar Puteri kini dalam proses digitalisasi permohonan lesen secara atas talian menggunakan sistem e-PBT. Satu lagi Yang Berhormat pihak PBT membenarkan peniaga-peniaga yang tak ada lesen ini untuk berniaga, asalkan mereka boleh memastikan keselamatan lalu lintas, parking dan juga keadaan tempat perniagaan mereka bersih seperti mana yang saya tegaskan semalam dan saya akan meminta Bahagian Kerajaan Tempatan Johor membuat semakan semula berhubung kaedah dan piawai permohonan lesen agar ianya dapat diselaraskan kepada 16 buah PBT.

Yang Berhormat Tuan Speaker, seterusnya perkara yang dibangkitkan berkaitan dengan perniagaan PKS dan Industri serta seperti yang disuarakan oleh Bekok, Bentayan, Buluh Kasap dan Tanjung Surat. Yang Berhormat Bekok menyentuh tentang rundingan ataupun apa-apa perancangan, usaha-usaha yang boleh dilakukan oleh pihak kerajaan negeri dalam membantu industri terutamanya peniaga kecil mendepani cabaran Corona Virus ini. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan sentiasa cakna akan cabaran yang dihadapi semua pihak yang terkesan ini. Beberapa perbincangan dan rundingan telah dilakukan bersama pihak-pihak yang berkepentingan seperti FMM, *Federation of Malaysia Manufacture*, *American Chambers*, Persatuan Perabot dan beberapa pihak lagi membincangkan tentang masalah dalam industri pembuatan yang menghadapi kekangan SOP dan vaksinasi.

Pada 13.9.2021 Jumaat yang lepas, saya bersama Timbalan Menteri Perladangan dan Komoditi ditemani oleh EXCO Perdagangan Dalam Negeri Johor, Pemanis, bersama Persatuan Perabot Muar bincang mengenai kekangan SOP dan vaksinasi ini. Selain daripada kompaun, ini saya nak jelaskan, yang dikenakan oleh pihak PBT Akta 342, ada kilang industri perabot yang tak beroperasi tapi dapat saman. Yang ini banyak diadakan di kawasan Muar Yang Berhormat Tuan Speaker. Seperti yang kita tahu, industri perabot ini menyumbang RM10 bilion eksport perabot ke luar negara dan daripada RM10 bilion, RM7 billionnya daripada Johor iaitu daripada Muar dan juga Batu Pahat. Jadi, sumbangan sektor industri perabot ini penting dan kita akan terus mendengar dan berunding dengan kapten-kapten industri ini bagaimana boleh membantu industri ini *pick up* dalam keadaan yang lebih cepat pada masa yang akan datang. Mereka juga berhadapan dengan sub kontraktor yang kilangnya tidak mengikut syarat PBT dan rumah pekerjaanya tidak mengikut Akta 446 Yang Berhormat Tuan Speaker. Tapi kerajaan negeri akan melihat perkara ini bagi memastikan industri perabot di negeri Johor ini dapat terus kekal dan mampu memberikan sumbangan besar di Johor.

Yang Berhormat Tuan Speaker, satu lagi yang nak saya sebutkan ialah mengenai kebenaran beroperasi dalam industri pembuatan ini. Bermula pada 20 Ogos Yang Berhormat Tuan Speaker, kita dah benarkan industri perabot ini beroperasi mengikut kadar vaksinasi lengkap pekerja dan pengoperasiannya bergantung kepada jumlah vaksinasi lengkap pekerja. Kalau 40% dia boleh beroperasi pada 60%, kalau 60% kepada 80% kalau 80% kepada 100%. Dan saya dah mintak kepada pihak PBT memberikan bantuan membolehkan industri pembuatan ini beroperasi mengikut SOP yang dah ditetapkan oleh pihak MKN.

Yang Berhormat Tuan Speaker, satu lagi perkara yang dibangkitkan oleh Buluh Kasap mengenai peniaga kecil pasca COVID, apa usaha-usaha yang dibuat oleh pihak kerajaan bagi membantu peniaga-peniaga kecil pasca COVID? Kita telah menyusun supaya memberikan ruang niaga yang lebih strategik lokasinya, kemudahan lampu dan air selain

daripada itu penganjuran kursus, pengendalian makanan, penyeragaman meja dan juga payung agar dapat lebih kemas lagi teratur serta cadangan pemberian *face mask*, *face shield* yang boleh membantu kawalan sendiri peniaga. Selain daripada itu program asas yang berkaitan dengan digital sesuai dengan suasana selepas pandemik ini, supaya peniaga kita mesra dan mudah memahami kita akan menggerakkan program-program digital ini bersama peniaga-peniaga kecil secara berperingkat.

Yang Berhormat Tuan Speaker, seterusnya kepada Yang Berhormat Skudai, Yong Peng dan Panti serta Tangkak membangkitkan mengenai infra, jalan, saliran dan kemudahan di kawasan PBT. Penurapan Jalan Sejahtera, MBIP memaklumkan beberapa kriteria telah diambil kira dalam menurap jalan tersebut. Jalan ini merupakan jalan utama berhampiran sebuah sekolah SMK Desa Skudai. Kajian *Roadness* nya yang dilakukan mendapati permukaan jalan ini kasar penuh dengan kesan penampalan lubang dan terdapat keperluan untuk diseliasa senggara bagi menjamin keselamatan pengguna. Tapi saya ambil pandangan daripada Skudai bagi memastikan hanya jalan keutamaannya kepada jalan-jalan yang rosak, keutamaan harus diberi kepada jalan-jalan yang rosak barulah kita berikan kepada jalan yang mungkin tak berapa kita bolehlah senggara jika bajetnya mencukupi.

Menjawab persoalan Panti, Majlis Daerah Kota Tinggi sedang menaik taraf infrastruktur DUN Panti, kerja-kerja perparitan longkang di Taman Kemang RM200,000.00, di Jalan Abdul Aziz RM200,000.00 dan kerja-kerja pembersihan monsun di Zon 3 dengan peruntukan berjumlah RM1.1 juta.

Yang Berhormat Puan Speaker, Yang Berhormat Yong Peng yang sentiasa membangkitkan isu berkaitan banjir di Taman Damai Jaya dan juga Taman Desa. Saya tengok Yang Berhormat Yong Peng selalu *whatsapp*. Untuk makluman Dewan yang mulia ini pemaju telah diarahkan untuk menaik taraf *outlet* di kolam tadahan tersebut, JPS juga telah melaksanakan kerja pembersihan kolam takungan di Taman Damai Jaya, JPS juga akan melaksanakan kerja penyenggaraan berkala 5 pusingan bermula Julai hingga November. Majlis Daerah Yong Peng dalam perancangan untuk menaik taraf *cross culvert* di Jalan Labis dan membuat perparitan menghala Sungai Temehel bagi menampung aliran *monsoon drain*.

Melihat kesungguhan Yang Berhormat Yong Peng, kerap membawa isu ini insya-Allah di Dewan yang mulia ini saya bersama Majlis Daerah Yong Peng dan Yang Berhormat Yong Peng kita akan duduk berbincang di tapak bagaimana kaedah bersama jabatan dan agensi-agensi yang lain dan saya mohon Yang Berhormat bagi saya sedikit masa mungkin dalam bulan September ini kita akan datang ke tapak tersebut.

Yang Berhormat Tangkak mencadangkan supaya dalam Dewan ini, PBT, dewan di dalam kawasan PBT digunakan untuk Pusat Kuarantin. Pihak PBT menyambut baik bagi memudahkan pengurusan cadangan ini baik kerana kita mengoptimumkan kemudahan logistik sedia ada. Keperluan penggunaan dewan di kawasan PBT untuk pusat kuarantin ini Yang Berhormat adalah tertakluk kepada Jabatan Kesihatan bersama Jawatankuasa Bencana Daerah dan dipersetujui Jawatankuasa Pengurusan Bencana Negeri. Pihak PBT tiada halangan, sentiasa bersedia pada bila-bila masa untuk memastikan dewan di kawasan PBT digunakan untuk memudahkan pengurusan kuarantin bagi mereka yang dijangkiti.

Yang Berhormat Tuan Speaker, mengenai banjir kilat di jajahan Majlis Bandaraya Pasir Gudang, MBPG memaklumkan dia sentiasa memberikan kerjasama, pihak konsesi Sapua Global untuk sentiasa menyegarkan parit sedia ada supaya sentiasa berada dalam keadaan baik di samping menjalankan kajian-kajian yang terperinci bagi menaik taraf kemudahan tersebut. Satu lagi Permas membangkitkan soal kilang-kilang haram yang beroperasi di kawasan Majlis Bandaraya. Untuk makluman Dewan yang mulia, pada masa kini, kerajaan negeri telah meluluskan eksais bagi 15 buah PBT di bawah Program Pemutihan Industri di negeri Johor. Mengambil contoh Majlis Perbandaran Batu Pahat yang telah mendapat kelulusan SPC dan MMK pada tahun ini. Di Batu Pahat ada 800 kilang, MPP yang tidak

ada, yang cuba di *legalised*, yang akan di *legalised* kan kecuali bagi yang melibatkan pencemaran air, bau dan bising ini akan *relocate* ke taman perindustrian yang akan ditetapkan, dan kita harap program ini Yang Berhormat bagi kawasan MBPG akan menjana pendapatan 51 juta dan hasil tahun 6 juta. Kita berharap semua 15 PBT ini akan membuat eksais pada tahun ini dan dijangka pada pertengahan tahun depan, semua kawasan PBT yang mana industri, kilang-kilang yang dah wujud lama ini dapat kita beri kelulusan, berikan kebenaran dan mereka boleh beroperasi dengan lebih selesa dan boleh membantu ekonomi di negeri ini Yang Berhormat.

Yang Berhormat Tuan Speaker, isu akhir yang dibangkitkan oleh Tanjung Surat mengenai PPR Pengerang di Kampung Punggai. Untuk makluman Yang Berhormat Tanjung Surat, ada 300 unit, luasnya 7 ekar, 7 ekar, tarikh jangkaan siap 24 September, bulan ini Yang Berhormat. Tapi melihat kemajuan di tapak cuma 43 peratus, dia dapat dua kali EOT, dijangka projek ini akan diserahkan kepada SUK Bahagian Perumahan 12 Julai 2022. Dan sekiranya projek ini siap Yang Berhormat, kita akan beri keutamaan kepada 126 orang yang duduk di rumah transit, dan bakinya akan kita beri keutamaan kepada penduduk tempatan yang tidak ada rumah dan tidak ada tanah untuk kita tempatkan bagi projek PPR Pengerang Yang Berhormat Tuan Speaker.

Akhirnya Yang Berhormat Tuan Speaker, izinkan saya menjelaskan sedikit secara ringkas mengenai portfolio saya, pertamanya tentang PLANMalaysia. Kini kita dalam usaha memastikan di bawah Rancangan Fizikal Negara Ke-4, kita nak pastikan lebuh raya pantai timur dari Kuantan dia akan melalui Mersing, dan turun ke Ulu Tiram. Ini akan kita usahakan, pastikan masuk dalam Rancangan Fizikal Negara. Kedua, yang kita berikan tumpuan ialah tentang lebuh raya pantai barat, daripada Banting ke Ayer Molek dan seterusnya ia turun ke Gelang Patah. Kedua-dua lebuh raya ini Yang Berhormat Tuan Speaker kalau dapat di beri keutamaan ia akan memberikan kesan besar kepada negeri Johor. Begitu juga dengan infra saliran Yang Berhormat Tuan Speaker ialah mengenai infra saliran yang 30 tahun di Johor Barat yang tidak diselenggarakan. Kalau boleh kita masukkan dalam Rancangan Fizikal Negara Yang Ke-4.

Yang Berhormat Tuan Speaker, di Bahagian Perumahan saya nak jelaskan ada 160,000 unit rumah yang tidak dapat di buat, kita kena ambil pendekatan yang boleh menang-menang, atau dengan izin *win win situation* kepada pemaju, kepada kerajaan dan penerima rumah. Yang Berhormat Tuan Speaker, kita kena buat rumah yang ada *quality* dengan izin dan yang ada nilai. Yang ini sedang kita fikirkan bagi memastikan rumah yang diduduki itu selesa.

Akhir sekali Yang Berhormat, di Bahagian Kerajaan Tempatan, kita telah merangka hala tuju, enam hala tuju. Pertama bandar yang bersih, kemas dan indah, bandar yang mampan, pintar dan selamat, bandar yang hijau, bandar yang berdaya huni dan masyarakat bandar yang inklusif, bandar yang ekonominya aktif dan bandar yang di urus secara profesional dengan kewangan sendiri. Itu enam hala tuju yang sedang di susun oleh Kerajaan Tempatan bagi setiap PBT memastikan bandar-bandar Johor selaras dengan SDG, selaras dengan Pelan Mampan Johor dan Tujuh Ikhtiar Amanah Johor. Mudah-mudahan kita bergerak ke arah itu. Sekian atas penjelasan saya, mana-mana yang tidak saya jawab, saya akan jawab secara bertulis. Rengit mendoakan Dewan yang mulia ini terus tenang lagi tertib seperti yang ada pada hari ini, selari dengan Titah Duli Yang Maha Mulia Tuanku.

Pantun buat Yang Berhormat Tuan Speaker, terbang burung si burung helang, hinggap di dahan pohon perkasa; bijaksana Yang Berhormat Tuan Speaker tetap di kenang, akan diingati sepanjang masa. Rengit menyokong usul yang di bawa. Sekian, terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Jemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan Dan Alam Sekitar.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar : Salam sejahtera dan Salam Makmur Johor, terdahulu saya ingin merakamkan ucapan merafak sembah dengan menjunjung setinggi-tinggi kasih di atas keberangkatan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Takzim ke Dewan yang mulia ini bagi merasmikan Pembukaan Penggal Persidangan Keempat Dewan Negeri Johor Yang Ke-14. Saya juga mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih di atas peluang yang diberikan kepada saya untuk mengambil bahagian dalam sesi penggulungan perbahasan di Mesyuarat Pertama Pembukaan Rasmi Bagi Penggal Persidangan Keempat Dewan Negeri Johor Yang Ke-14.

Pada pagi ini saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan jutaan terima kasih buat para *frontliners* kita yang tidak kenal erti penat, sanggup berkorban masa dan tenaga demi berbakti kepada negara tercinta. Saya memahami keadaan mereka yang seringkali terpaksa meninggalkan keluarga di rumah, bersengkang mata tatkala kita semua sedang tidur, tetapi mereka para *frontliners* tidak pernah sesekali mengabaikan tanggungjawab mereka yang telah diamanahkan.

Pada 15 Jun 2021, kerajaan telah mengumumkan Pelan Pemulihan Negara yang merupakan satu strategi peralihan keluar secara berfasa dari kemelut pandemik COVID-19. Pelbagai usaha pemulihan sedang berjalan, seperti yang di rancang bagi membolehkan negeri Johor juga dapat beralih keluar dari fasa pertama Pelan Pemulihan Negara agar kita semua dapat kembali kepada kehidupan harian biasa. Di antara strategi utama yang ditekankan oleh kerajaan negeri dalam menguruskan pandemik ini adalah memastikan sebanyak mungkin populasi Johor di vaksinasi. Pencapaian imuniti kelompok di kalangan penduduk negeri Johor akan dapat membantu lebih ramai dilindungi daripada jangkitan yang lebih teruk. Beban kepada sistem kesihatan awam akan berkurangan dan lebih banyak sektor ekonomi dan sosial dapat di buka secara berperingkat.

Sehingga 5 September 2021, negeri Johor telah dapat mencapai tahap suntikan dos pertama sebanyak 2,285,728 dos, iaitu 60.5 peratus daripada jumlah populasi negeri, dan lengkap menerima dua dos sebanyak 1,451,390 orang iaitu 38.4 peratus daripada jumlah populasi. Manakala bagi sasaran dewasa 18 tahun dan ke atas pula, negeri Johor telah mencapai 84.3 peratus dos pertama dan 53.5 peratus lengkap dos kedua. Mutakhir ini kes COVID-19 negara kita ini khususnya di negeri Johor dapat, Johor ini agak menarik perhatian kita semua. Semakin hari semakin bertambah bilangan kes harian COVID-19 ini. Selain itu, di ambang pemulihan ini kita menghadapi situasi dilema krisis. Dengan liputan vaksinasi 50 peratus ke atas separuh daripada populasi negeri Johor masih lagi rentan terhadap jangkitan, separuh lagi yang telah di vaksinasi pula, mula alpa tentang tanggungjawab mereka untuk memastikan pengurangan risiko penularan apabila mereka berada di kalangan komuniti yang belum mempunyai imuniti berkelompok.

Statistik sehingga 5 September 2021, negeri Johor merekodkan peningkatan kes sebanyak 2,165 menjadikan kumulatif keseluruhan sebanyak 149,358 kes. Situasi ini perlu ditangani dengan teliti terutama dalam usaha kita untuk memulihkan ekonomi secepat mungkin. Sekarang bukan untuk masa kita leka dengan tanggungjawab yang diberikan kepada kita sebagai pemimpin untuk turut kita sebagai pemimpin, mestilah turut sama berganding, berganding bahu membantu di dalam mengekang penularan COVID-19 ini. Justeru itu, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kesihatan Negeri Johor mengambil ketetapan untuk melaksanakan Program Inisiatif Pemimpin Advokasi iaitu I-PAC. Program yang berlandaskan *risk communication* bermatlamat untuk mewujudkan pemimpin-pemimpin masyarakat yang bertanggungjawab menggerakkan masyarakat di dalam mengambil langkah melindungi individu, keluarga dan komuniti. Pemimpin akan bertindak sebagai medium bagi membantu di dalam aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh Jabatan Kesihatan dan kerajaan negeri Johor di dalam pengekangan, penularan COVID-19 di negeri Johor. Dalam hal ini, penglibatan secara langsung dan aktif daripada para pemimpin, Wakil-Wakil Rakyat, Ketua-ketua Masyarakat, ketua-ketua institusi atau organisasi dalam masyarakat adalah bertepatan, di mana mereka berupaya bertindak sebagai agen perubahan tingkah laku

kesihatan yang mementingkan agenda melawan COVID-19 di dalam komuniti mereka. Kita jaga kita perlu utamakan oleh setiap lapisan masyarakat.

Yang Berhormat Speaker, menjawab isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Parit Raja berkenaan memperkasa fasiliti kesihatan. Di dalam suasana pandemik COVID-19, Jabatan Kesihatan menghadapi cabaran yang besar bukan sahaja di dalam pengurusan pesakit COVID-19, malahan kekal memberi perkhidmatan kesihatan terbaik kepada seluruh rakyat Johor. Ke arah itu, perancangan yang jitu di buat pada peringkat awal bagi menambahkan kapasiti perkhidmatan yang diperlukan. Pendigitalisasi sistem penyampaian perkhidmatan kesihatan merupakan antara inisiatif jabatan bagi memastikan akses pesakit kepada perkhidmatan. Sistem temu janji secara atas talian, aktiviti-aktiviti saringan kesihatan secara atas talian dan *virtual consultation* memberi peluang kepada pesakit mengurangkan keberadaan di lokasi berisiko COVID-19. Inisiatif ini dimantapkan dengan program *value added service* iaitu di peringkat bahagian farmasi yang memberi perkhidmatan pengambilan ubat secara *outreach* atau *drive thru* telah meningkatkan akses pesakit kepada sistem perkhidmatan kesihatan primer di dalam suasana COVID-19.

Penyertaan pihak swasta khususnya dalam tempoh pandemik juga dititik beratkan, di mana terdapat 15 hospital yang turut sama membantu pengurusan COVID-19 dengan bilangan katil khusus COVID-19 sebanyak 123 katil wad biasa dan 14 katil ICU. Di samping itu, klinik-klinik swasta di beri kuasa di bawah Akta 342, di mana sebanyak 54 klinik swasta berkeupayaan memberi perkhidmatan CAC dan *Home Surveillance Order*.

Yang Berhormat Speaker, kehadiran *Variant of Concern* di negeri Johor turut menyumbang kepada peningkatan kes di mana sehingga 5 September, sebanyak 19 kes delta *Variant of Concern* dilaporkan di negeri Johor. Memang agak membimbangkan melihat kepada kadar kematian akibat COVID-19 yang tinggi iaitu 10.9 peratus daripada jumlah kematian seluruh Malaysia. Kejadian kematian akibat COVID-19 kebanyakannya berlaku di kalangan golongan rentan iaitu warga emas dan mereka yang mempunyai komorbiditi. Faktor penyumbang utama kepada kematian tersebut adalah antaranya kelewatan mendapatkan rawatan di mana ramai yang telah bergejala beberapa hari sebelum mendapatkan rawatan. Dengan itu, diharapkan pemimpin harus mengingatkan masyarakat yang berkomoditi untuk menjaga kesihatan diri dan memastikan mereka menjauhi diri dari risiko mendapat jangkitan. Kadar kebolehhangkitan Covid-19 *R Naught* iaitu kebolehhangkitan sesuatu virus pada permulaan suatu wabak dalam masyarakat. Seperti Yang Berhormat Parit Yaani nyatakan, tinggi ekoran dari peningkatan kes di seluruh negara. Yang lebih penting di sini ialah, kadar tersebut menunjukkan trend penurunan di mana kadar menurun daripada 1.14 pada 1 Ogos kepada 1.10 pada 5 September 2021. Kadar kebolehhangkitan COVID-19 seperti yang dipaparkan oleh *arnott* harus diambil sebagai peringatan kepada rakyat supaya kekal berwaspada dalam pencegahan COVID-19. Pergerakan bebas dalam komuniti serta ketidakpatuhan kepada SOP menjadi punca utama penularan di kalangan komuniti masa kini.

Yang Berhormat memainkan peranan yang penting di dalam mencegah penularan dengan menyampaikan maklumat yang betul kepada masyarakat agar mereka dapat mengambil tindakan yang tepat di dalam melindungi diri, keluarga dan komuniti daripada mendapat jangkitan Covid-19. Berlandaskan situasi Covid-19 semasa dengan kadar morbiditi dan mortaliti yang tinggi kerajaan negeri bersama jabatan peneraju sentiasa mengutamakan langkah-langkah pencegahan dan kawalan serta pengurusan Covid-19. Negeri Johor mempunyai struktur tadbir urus Covid-19 yang cekap, berkordinasi dan bersatu melalui Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Negeri serta Jawatankuasa Pengurusan Bencana Daerah. Kolaborasi antara agensi kerajaan, pihak swasta dan sukarelawan memantapkan sistem penyampaian aktiviti pengurusan Covid-19 di negeri Johor. Tindakan pencegahan juga turut di *compliment* dengan tindakan penguatkuasaan yang berterusan oleh agensi-agensi yang telah pun diberi kuasa di bawah Akta 342. Penggunaan sistem *hide MySejahtera* membantu dalam penumpuan lokasi-lokasi berisiko tinggi di dalam aktiviti penguatkuasaan. Pematuhan SOP menjadi tumpuan utama di dalam aktiviti

penkuatkuasaan yang dijalankan. Di samping itu, kerajaan negeri mengambil pendekatan melaksanakan *Program Johor Industrial Preparedness Plan (JIPP)* bagi industri yang menekankan tindakan yang perlu diambil oleh industri di dalam pencegahan Covid-19.

Yang Berhormat Speaker, isu yang dibahaskan oleh Yang Berhormat daripada Bukit Pasir, Bentayan, YB Serom berkenaan kluster Persiaran Agas. Sebenarnya kilang ini merupakan sebuah kilang pembuatan semikonduktor. Kilang ini mempunyai seramai 4,057 orang pekerja majoriti ialah di mana 3,806 adalah pekerja warga tempatan yang menetap di Tangkak, Muar dan Jasin manakala 251 orang merupakan pekerja bukan warganegara. Kes pertama yang dilaporkan di dalam kluster ini merupakan seorang pekerja kilang yang mula bergejala iaitu demam, pada 24 Jun 2021, namun masih lagi bekerja sehingga 28 Jun 2021. Pemeriksaan serta ujian *swab* RT-PCR di klinik kesihatan mengesahkan ia positif COVID-19 pada 2 Julai 2021. Susulan itu wakil Pejabat Daerah Tangkak telah membuat siasatan di kilang pada 2 Julai 2021 dan hasil pengesanan kontak dan saringan mendapati beberapa lagi kes dikenal pasti melibatkan pekerja kilang. Sehingga 28 Julai 2021 jumlah kes yang dilaporkan di dalam kluster ini adalah sebanyak 492 kes. Daripada bilangan tersebut, seramai 207 orang merupakan pekerja kilang tersebut di mana 155 orang adalah warganegara manakala 52 orang di kalangan bukan warganegara. Sebanyak 255 kes lain merupakan kes yang dilaporkan di kalangan ahli keluarga dan kenalan pekerja-pekerja kilang tersebut.

Sejumlah 13 kematian telah pun dilaporkan setakat ini. Hampir kesemua daripada kematian tersebut di laporkan mempunyai komorbiditi atau penyakit kronik dan lewat mendapat rawatan dengan purata 4 hari dari *on set* gejala dan tarikh mendapat rawatan. Ekoran bilangan kes dan kematian yang tinggi, jabatan kesihatan negeri telah membuat susulan ke atas tindakan pencegahan dan kawalan yang dilaksanakan di kluster ini. Diantara tindakan ialah penutupan kilang yang dilakukan pada 3 Julai bagi tujuan siasatan dan aktiviti sanitasi. Selain daripada itu, kilang juga sekali lagi ditutup keseluruhannya pada 14 Julai 2021 sehingga 20 Julai 2021. Penilaian risiko persekitaran kilang bagi tujuan pembukaan semula kilang telah pun dilaksanakan dalam tempoh tersebut. Seramai 2,501 ujian COVID telah pun dijalankan dan sebanyak seperti yang saya katakan tadi 492 kes positif telah pun dikenal pasti. Sehingga 20 Julai 2021, seramai 1,495 pekerja kilang diarahkan menjalankan kuarantin kerana disyaki sebagai kontak rapat. Tempoh kuarantin ditingkatkan ke 21 hari memandangkan bilangan kematian yang tinggi mengesyaki kemungkinan ada kes *variant of concern* yang terbabit. Kes terakhir yang dilaporkan pada 28.7.2021 merupakan mereka di kalangan yang masih lagi di dalam kuarantin.

Yang Berhormat Speaker, isu yang dibangkitkan oleh YB Jementah berkenaan dengan kadar peratusan mengenai kes-kes sporadik COVID-19. Kes sporadik merupakan satu indikator penularan di dalam komuniti. Sehingga 31 Ogos 2021 sebanyak 28,798 iaitu 20% kes sporadik dilaporkan daripada 1,386, 47 kes COVID yang telah pun dilaporkan di negeri Johor. Daripada jumlah tersebut, 52,459 kes melaporkan mempunyai gejala selari dengan data yang dilaporkan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia. Bilangan yang *significant* ini memberi input keperluan saringan secara bersasar diteruskan terutama di lokasi yang berisiko. Sehingga 5 September 2021, lebih daripada 2.3 juta ujian telah pun dilaksanakan dengan kadar positifiti 11.7% berbanding 7.68% di Malaysia. Ini adalah satu bilangan yang boleh diguna pakai untuk perancangan tindakan seterusnya kerana ia melambangkan tahap penularan yang masih tinggi di Malaysia. Memandangkan kadar yang tinggi ini negeri Johor juga melaksanakan tindakan ujian kumpulan berisiko dan *surveillance community* dipertingkatkan iaitu dengan izin *enhance community surveillance* sebagai tindakan penambahan ujian bersasar. Bilangan ujian yang dijalankan contohnya daripada 1 hingga 31 Ogos 2021 sahaja ialah sebanyak 626,247 ujian iaitu di antara 15,000 hingga 20,000 ujian sehari di negeri Johor. Dengan bilangan kes yang berterusan dan berpanjangan sudah tiba masa untuk negeri Johor juga menerima hakikat yang penyakit Covid-19 akan menjadi penyakit endemik di mana jangkitan kekal di dalam populasi walaupun tanpa diperkenalkan dari luar. Ke arah itu, perancangan kehidupan norma baru perlu diterapkan di semua lapisan masyarakat termasuk dalam sektor ekonomi.

Yang Berhormat Speaker, Yang Berhormat Skudai dan juga beberapa lagi Ahli-Ahli Yang Berhormat telah pun membincangkan mengenai isu konsep FTTIS iaitu *Find, Test, Trace, Isolate, Support* dengan izin. Acapkali isu ini berbangkit di dalam mana-mana platform media yang timbul seolah-olah ia adalah satu perkara luar biasa. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Jabatan Kesihatan telah pun melaksanakan program *find, test, trace, isolate, support* sekian lama setiap kali menerima pelaporan wabak penyakit berjangkit. Nama popular FTTIS selama ini merujuk kepada aktiviti *active case detection*, pengesanan kontak rapat, pengujian kuarantin, dan pengurusan kes COVID-19. Pemantapan infrastruktur dan sistem penyampaian kesihatan bagi pengurusan COVID-19 telah dirancang pada peringkat awal lagi. Kapasiti fasiliti di semua peringkat sentiasa juga diberi keutamaan. Pengurusan Covid-19 di fasiliti kesihatan juga merupakan sebahagian daripada FTTIS. Semua pesakit akan ditempatkan sama ada di hospital, PKRC atau kuarantin di rumah bagi tujuan perawatan dan isolasi. Mengambil kira keperluan kapasiti yang meningkat di dalam pengurusan pesakit di PKRC, kerajaan telah berusaha menambahkan lagi bilangan PKRC di negeri Johor menjadikan kapasiti semasa adalah sebanyak 3,356 dengan 1,200 melibatkan PKRC Swasta. Selain itu, terdapat 17 buah hotel yang dijadikan *station* kuarantin bagi menempatkan mereka yang disyaki dijangkiti. Buat masa ini kebanyakan hotel digunakan bagi menempatkan pengembara yang tiba daripada luar negara.

Yang Berhormat Speaker, Yang Berhormat Penawar, Mengkibol, Semerah, Buloh Kasap dan juga Johor Jaya membangkitkan berkaitan dengan *outreach programme* dalam proses pemberian vaksin. Dan juga membangkitkan isu mengenai penambahan pusat penerimaan vaksin dan pemberian vaksin. Kerajaan telah berusaha meningkatkan kapasiti pemberian vaksin dengan peningkatan pusat pemberian vaksin di seluruh negeri Johor. Di peringkat awal Program Imunisasi Covid-19 Kebangsaan iaitu PICK hanya 14 PPV, dewan besar yang dibuka di seluruh negeri Johor dengan jumlah PPV sebanyak 65 sahaja. Tetapi sehingga bulan September, sebanyak 241 PPV telah pun dibuka di negeri Johor melibatkan 23 PPV awam, 10 PPV *mobile*, 7 PPV *special*, *special* PPV di hospital kerajaan, 156 PPV *general practioner*, 20 PPV hospital swasta, 15 PPV integrasi dan mega serta 10 PPV industri. Pembukaan PPV mega telah meningkatkan keupayaan kapasiti vaksinasi kepada 78,500 dose sehari. Kerajaan negeri juga telah mengarahkan mobilisasi penjawat awam dan sukarelawan bagi memastikan kejayaan PICK di negeri Johor. Dengan pengwujudan 241 pusat pemberian vaksin di seluruh negeri Johor, dengan kapasiti pemberian suntikan vaksin sebanyak 78,500 sehari ia dilihat mampu untuk memenuhi keperluan bagi pemberian vaksin di semua daerah dalam negeri Johor. Program *outreach* atau jangkauan telah dilaksanakan oleh pasukan *mobile* di setiap daerah bagi masyarakat di kawasan pedalaman, kampung Orang Asli, institusi warga emas dan pesakit terlantar termasuk kawasan FELDA bagi tujuan vaksinasi. Pemberian vaksin secara *mobile* telah dilaksanakan oleh Pasukan PPV Mobile di setiap daerah terutamanya untuk orang terlantar, pedalaman dan juga institusi warga emas, orang asli dan sebagainya. Bagi lokasi pedalaman PPV *Mobile* ini dilaksanakan mengambil kira input daripada pemimpin tempatan. Sehingga 5 September 2021, seramai 182,036 telah diberi vaksinasi oleh pasukan *mobile* di seluruh negeri Johor.

Isu pemberian tarikh temu janji untuk menerima vaksin COVID-19 pula dikendalikan oleh pasukan MySejahtera. Walau bagaimanapun, ketua masyarakat dan pemimpin boleh membantu mendapatkan senarai nama yang tercicir dan mendaftar dalam MySejahtera agar temujanji vaksinasi boleh diberi. Program ini juga dilaksanakan bersama NGO seperti Mercy, agensi kerajaan seperti IJN dan sebagainya.

Yang Berhormat Speaker, saya juga ingin menyatakan di sini bahawa pemberian vaksin secara *walk in* juga telah pun dilaksanakan di beberapa daerah seperti di Kulai, Kota Tinggi, Segamat, Tangkak, Muar, daerah Batu Pahat, daerah Pontian, daerah Mersing dan Kluang, walau bagaimanapun bukan di semua PPV tetapi di *selected* PPV sahaja senarai itu kita telah pun dipaparkan dan sila rujuk kepada senarai tersebut. PPV integrasi beroperasi berdasarkan kapasiti yang diluluskan oleh pihak CFTF Persekutuan. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa permohonan oleh pihak CFTF daerah untuk menaik taraf kapasiti PPV

dan telah diluluskan oleh CFTF Persekutuan. Contohnya PPV di Dewan Muafakat Taman Adda Height Johor Bahru telah di naik taraf dari kapasiti 1,500 kepada 2,500. Manakala PPV Dewan LHDN Kluang, telah di naik taraf kapasiti dari 1,500 kepada 2,500. Bila ada penambahan kapasiti, maka waktu operasi juga akan berubah dan ada kemungkinan sehingga jam 9.00 malam. Pada awal Mei 2021, semasa Fasa 2, pembukaan PPV berdasarkan pendaftaran MySejahtera di mana kebanyakannya tertumpu kepada PPV bandar. Bilangan tersebut ditambah dari masa ke semasa. Sehingga kini seperti saya nyatakan tadi 241 PPV telah pun dibuka di seluruh negeri Johor dan mencapai liputan yang disasarkan.

Yang Berhormat Speaker, pengagihan vaksin secara mingguan dan tidak sekata. Kadang kala menyebabkan PPV awam yang lebih rendah kapasiti ditutup bagi memberi laluan kepada pelaksanaan PPV mega yang lebih licin dan berterusan. Perkara ini bagi memudahkan tumpuan yang lebih berkesan di satu-satu lokasi di bandar. Penutupan PPV tersebut tidak menjejaskan temu janji penduduk di PPV yang berkaitan.

Bermula bulan Februari, jumlah vaksin yang diterima adalah 25,740 vaksin dari jumlah vaksin yang diperlukan. Kemudian meningkat kepada 71,090 dos pada bulan Mac. Seterusnya 73,710 dos pada bulan April. Mei 200,330 dos telah pun diterima. 444,510 dos pada bulan Jun. Julai 1,334,530 dos telah pun diterima. Ogos 2,044,450 dos telah pun diterima dan sehingga 6 September sebanyak 519,440 dos telah pun diterima dalam minggu pertama bulan September dan kita menjangkakan jumlah ini akan bertambah.

YB Timbalan Speaker : Yang Berhormat, sila gulung.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar : Yang Berhormat Speaker. Ada banyak perkara dalam sidang Dewan ni saya rasa hampir semua YB-YB sebut pasal isu kesihatan. Saya kena *brief* habis-habis kalau saya tak jawab mereka merajuk pula. Jadi macam mana nak jawab ke tak nak jawab. Jawab ya.

YB Timbalan Speaker : Saya bagi lima minit.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar : Yang Berhormat Speaker, berkaitan dengan isu fasiliti alat perubatan di Klinik Kesihatan yang dibangkitkan oleh YB Semerah iaitu berkaitan dengan penyelenggaraan peralatan perubatan untuk semua Klinik Kesihatan di Johor adalah di bawah satu persetujuan iaitu di bawah Projek MEET. Di mana satu syarikat telah pun dilantik oleh Kementerian Kesihatan Malaysia untuk mengendalikan penyelenggaraan semua peralatan perubatan. Setakat ini tiada isu berkaitan dengan penyelenggaraan peralatan perubatan memandangkan ianya dilakukan secara berkala. Namun berlaku kelewatan apabila terdapat isu daripada bekalan alat gantian dan sebagainya menyebabkan peralatan tidak dapat dibetulkan dengan segera.

Berkaitan dengan kerosakan *fundus camera* di Klinik Kesihatan Batu Pahat pula, alat telah dilaporkan mengalami kerosakan pada 4 Februari 2021 dan telah dilakukan pemeriksaan awal oleh syarikat konsesi penyelenggaraan pada hari yang sama. Walau bagaimanapun, pemeriksaan mendapati alat telah mengalami kerosakan besar dan disarankan oleh pihak pembekal asal alat untuk dilupuskan atas faktor pembaikan yang terlalu tinggi, kos pembaikan yang terlalu tinggi dan tidak ekonomik dibaiki. *Beyond economic repair* Yang Berhormat, dengan izin. Permohonan pembelian peralatan baru akan dilaksanakan bagi menggantikan alat tersebut.

Untuk penyelenggaraan kenderaan termasuk ambulan, ianya dilakukan oleh syarikat konsesi yang menyelenggara di klinik bawah perkhidmatan sokongan klinik, makala yang lain akan dihantar untuk penyelenggaraan dan servis berkala oleh pusat tanggungjawab masing-masing.

Yang Berhormat Speaker. Berkaitan dengan penambahan pakar psikiatri di negeri Johor. Terdapat nombor hospital pakar dan sebuah institusi khas yang menyediakan perkhidmatan kepakaran psikiatri di negeri Johor. Buat masa ini terdapat 36 orang pakar psikiatri di negeri Johor berbanding 29 orang pada tahun 2020, di mana terdapat penambahan pakar di Hospital Permai, HSA, Muar dan Segamat. Taburan bilangan pakar mengikut hospital seperti berikut : Hospital Permai : 13 orang, HSA, Johor Bahru : 7 orang, HSI, Johor Bahru : 3 orang, Hospital Sultanah Nora Ismail, Batu Pahat : 3 orang, Hospital Pakar Sultanah Fatimah, Muar : 4 orang, Hospital Segamat : 5 orang, Hospital Enche Besar Hajah Kalsom, Kluang : 1 orang.

Yang Berhormat Speaker, isu yang dibawa oleh Yang Berhormat Pekan Nenas, Yong Peng, Johor Jaya berkaitan dengan PKRC iaitu Pusat Kuarantin Rawatan COVID-19 buat masa ini terdapat tiga PKRC Awam iaitu PKRC Stadium Pasir Gudang, PKRC Olive B, dan PKRC Sri Danga dengan jumlah keseluruhan katil sebanyak 2,156 katil. Mengikut data pelaporan pada 5 September 2021, seramai 1,597 pesakit sedang dirawat di kesemua PKRC tersebut dengan kadar penggunaan katil di kesemua PKRC secara purata adalah 74%. Sehingga kini terdapat 27,179 pesakit telah dimasukkan ketiga-tiga PKRC Awam ini. Terdapat juga sebuah PKRC swasta iaitu PKRC DB Kompleks yang berkapasiti sebanyak 1,200 katil di mana 9,597 pesakit telah pun dirawat di PKRC swasta ini. Sesebuah PKRC ketika pandemik mula reda hendaklah sentiasa bersedia untuk diaktifkan pada bila-bila masa. Berdasarkan pengalaman di lain-lain negeri yang menggunakan asrama sekolah sebagai PKRC, ia didapati kurang sesuai digunakan untuk jangka masa sederhana dan panjang kerana penggunaan fasiliti ini tertakluk kepada arahan pembukaan sesi persekolahan oleh Kementerian Pendidikan. Ketika ini seperti saya katakan tadi, tiga PKRC dan kita dalam proses untuk menambah satu lagi PKRC di daerah Batu Pahat.

Yang Berhormat Speaker, isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tiram, Yang Berhormat Permas berkaitan dengan kesesakan di CAC Pasir Gudang. Ini disebabkan terdapat peningkatan kes. Walau bagaimanapun, kesesakan juga berlaku apabila terdapat segelintir warga yang datang walaupun mereka bukan kes positif atau kontak rapat secara *walk in* dan tidak mengikut temu janji mengikut dan menyebabkan kesesakan bertambah. Untuk mengatasi masalah ini, pasukan bagi pesakit yang baru di diagnosis sebagai positif, mereka tidak perlu datang ke CAC Pasir Gudang, sebaliknya mendapat akses kepada perkhidmatan kesihatan secara *virtual* ataupun atas talian dengan mendapat pautan di, mungkin saya boleh sebut di sini tinyurl.com/vcacjohor di mana pesakit ini akan dinilai oleh petugas dalam masa 48 jam. Jadi dengan virtual CAC ini, pesakit yang sebenarnya positif ataupun rasa bergejala dan sebagainya tidak perlu datang ke CAC Pasir Gudang di mana kawasan itu dikatakan sesak, *just* masukkan dalam pautan *virtual* ini dan kita akan menghubungi mereka.

Selain daripada itu, mereka juga mempunyai pilihan untuk pergi ke CAC di klinik swasta yang berdekatan. Untuk mendapat tahu klinik swasta mana yang terlibat sebagai CAC, *general practitioner*, mereka juga boleh mendapatkan di pautan yang saya katakan tadi. Untuk mana-mana warga yang bukan kontak rapat kes positif dinasihatkan supaya tidak ke, tidak terus ke CAC Pasir Gudang. Sebaliknya seperti saya katakan tadi mereka boleh membuat saringan secara sendiri menggunakan ujian sendiri atau membuat saringan di mana-mana klinik swasta yang berdekatan. Selain daripada CAC di parkir Stadium Tertutup Pasir Gudang, Laman Extreme Pasir Gudang juga telah dibuka sejak 19 Ogos 2021 untuk mengelakkan kesesakan di CAC Pasir Gudang bagi tujuan penilaian kes positif pada hari terakhir kuarantin dan pelepasan arahan kuarantin atau pemotongan gelang. Jadi selepas ini mereka ingin memotong gelang tidak perlu pergi ke stadium tetapi ke Laman Extreme di Pasir Gudang. Servis ini dibuka untuk kontak rapat untuk pelepasan kuarantin dan pemotongan gelang.

Buat masa ini Stadium Perbandaran Pasir Gudang menempatkan dua jenis perkhidmatan iaitu Pusat Kuarantin dan Rawatan (PKRC). Di dalam arena stadium tertutup ini ditempatkan sebanyak 1,057 katil untuk perawatan pesakit COVID-19 kategori satu dan dua sahaja. Ia

beroperasi di bawah seliaan Jawatankuasa Bencana Daerah Johor Bahru. Dan yang kedua di luar pula kita adakan CAC, merupakan pusat sehati untuk penilaian pesakit COVID-19 dan juga kontak rapat yang beroperasi seperti yang saya katakan tadi di perkarangan stadium.

Yang Berhormat Speaker, isu dibawa oleh Yang Berhormat Bukit Batu berkaitan dengan saringan besar-besaran. Aktiviti pengujian COVID-19 yang dilaksanakan oleh Jabatan Kesihatan Negeri adalah menggunakan pendekatan *early detection and containment* melalui perlaksanaan aktiviti FTTIS seperti yang saya katakan tadi *find, trace, test, isolate and support* di mana aktiviti ujian secara massa telah lama dilaksanakan semenjak kejadian gelombang kedua di negeri Johor. Tetapi ia dilakukan secara lebih teratur dan bersasar atau *targeted testing not mass testing*. Ujian secara massa tanpa perancangan akan memberi impak yang negatif kepada keseluruhan sistem pengurusan COVID-19 serta mengelirukan kefahaman masyarakat dan menimbulkan isu *risk communication*. Pengujian massa yang sangat tidak praktikal memerlukan belanja yang tinggi dan selalunya tiada impak yang besar di atas penularan. Di antara kesan negatif yang kita lihat atau perhatikan ialah ia melambatkan keputusan kerana bilangan ujian yang tinggi. Kemungkinan berlaku banyak *fouls* negatif ekoran tempoh pengeraman yang lama dan dikhuatiri memberi gambaran ataupun persepsi selamat di situasi bahaya COVID-19 dan tiada tindakan pencegahan oleh individu yang tersebut dan juga pengumpulan orang ramai yang menyumbang kepada penularan di lokasi pengujian.

Yang Berhormat Speaker, kerajaan telah memutuskan dengan mengambil kira jumlah kemasukan pengembara yang tinggi melalui pintu masuk antarabangsa Johor, maka permohonan untuk menjalani kuarantin wajib di rumah atau tempat kediaman mulai sekarang diproses oleh Jabatan Kesihatan Negeri Johor. Semua permohonan perlu dikemukakan kepada *email adress* cprcjknj@moh.gov.my sekurang-kurangnya tujuh hari sebelum ketibaan di Malaysia. Penilaian risiko terhadap pengembara dibuat berdasarkan kepada permohonan untuk kuarantin di rumah atau tempat kediaman yang akan dijalankan. Rumah atau tempat kediaman boleh dipertimbangkan untuk dijadikan sebagai tempat kuarantin wajib sekiranya memenuhi syarat-syarat berikut : pengembara warganegara dan bukan warganegara yang mempunyai rumah atau tempat kediaman di Malaysia, alamat yang tetap iaitu termasuk kepada PR ataupun mereka yang dalam kategori MM2H dan pekerja. Mereka jugalah mestilah negatif ujian saringan pengesanan jangkitan COVID-19 iaitu RT-PCR test perlu dilakukan. Pengembara juga telah ataupun harus menerima vaksin dua dos COVID-19 dan rumah atau tempat kediaman mereka mestilah bersesuaian.

Individu yang telah lengkap vaksin adalah individu yang telah memenuhi kriteria-kriteria berikut, bagi jenis vaksin yang memerlukan dua dos suntikan seperti Pfizer, Astra Zeneca, Sinovac dan sebagainya, individu berkenaan mestilah telah melepasi hari ke 14 dari tarikh suntikan dos kedua. *That's mean*, selepas 14 hari baru boleh memohon. Bagi jenis vaksin yang hanya memerlukan satu dos seperti CanSino, Johnson and Johnson dan sebagainya mestilah melepasi hari ke 28 dari tarikh suntikan.

Yang Berhormat Speaker, saya akan habiskan sekejap lagi tapi ada beberapa isu lagi. Isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Perling berkenaan dengan permasalahan komunikasi atau perkongsian maklumat berkenaan dengan info-info khusus kepada warga asing.

Yang Berhormat, Jabatan Kesihatan telah mengeluarkan beberapa buku dan risalah yang berkaitan *industrial workers COVID-19 care* untuk warga asing yang bekerja di negeri ini terutama di negeri Johor dan antara buku mengandungi dalam lima bahasa iaitu dalam English, Chinese, Burmese, Nepalese dan Vietnamese *language* ada 5 jenis buku yang telah dikeluarkan untuk penggunaan pekerja-pekerja asing.

Yang Berhormat Speaker, cadangan yang dibawa oleh Yang Berhormat Penggaram yang menimbulkan soalan berkaitan dengan kadar kematian ibu yang hamil akibat COVID-19 dan juga berkenaan dengan mereka yang telah pun menerima suntikan. Untuk makluman Dewan yang mulia ini. Sehingga 6 September 2021 seramai 18 orang ibu hamil telah meninggal dunia akibat jangkitan COVID-19 di negeri Johor. Jumlah ibu hamil yang telah menerima suntikan vaksin dos satu pula ialah seramai 30,000 orang, manakala suntikan vaksin dos dua seramai 9,177 orang.

Seterusnya Yang Berhormat Penggaram juga bertanyakan berkaitan dengan situasi semasa berkenaan dengan bukan warganegara yang menerima vaksin. Sebenarnya sasaran Jabatan Perangkaan Malaysia untuk negeri Johor, jumlah penerima vaksin adalah 2.7 juta orang bagi dewasa berumur 18 tahun dan adalah termasuk jumlah ini sudah termasuk warganegara dan bukan warganegara. Jadi menurut garis panduan Program Imunisasi COVID-19 yang dikeluarkan pada 16 Februari 2021, vaksinasi akan diberikan percuma kepada semua warganegara dan bukan warganegara.

Yang Berhormat Speaker, saya rata-ratanya telah pun mengakhiri isu-isu yang berkaitan dengan kesihatan, tetapi ada beberapa isu yang berkaitan dengan PERHILITAN pula. Jadi, isu gajah ini perlu dibincangkan juga.

YB Timbalan Speaker : Boleh dijawab...

YB Tuan Haji Aminolhuda bin Hassan (Parit Yaani) : YB Speaker, saya minta supaya ditangguhkan, diberhentikan. Sebab kita akan tamat pukul 1.00 tengah hari, 1.30. Beri peluang kepada Yang Amat Berhormat Besar untuk berikan jawapan yang lebih jelas. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar : Jadi isu PERHILITAN saya akan hantar secara bertulis kepada YB-YB yang berkenaan. Terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Harap Yang Berhormat, kalau yang tak sempat jawab. Jawab dengan secara bertulis kepada YB yang berbangkit.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Alam Sekitar : Ok, Yang Berhormat Speaker. Jadi, akhir kata saya sekali lagi mengucapkan jutaan terima kasih di atas isu-isu yang telah pun dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat. Saya selaku EXCO Kesihatan dan Alam Sekitar berbangga dengan jabatan-jabatan dan pasukan yang berada di bawah portfolio saya dalam keadaan pandemik COVID-19 yang tidak tahu berapa lamanya. Mereka bekerja keras tanpa mengenal penat lelah, pengorbanan mereka saya hargai dan ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada semua serta agensi-agensi kerajaan atas kerjasama dan sokongan serta bantuan yang telah pun diberikan, sama ada di peringkat negeri dan persekutuan.

Saya juga mengambil kesempatan ini kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat yang telah pun menyentuh perkara-perkara yang berkaitan di bawah portfolio saya, saya telah cuba yang terbaik untuk memberi semua jawapan kepada isu-isu yang dibangkitkan. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat perkara-perkara yang terlepas pandang tindakan susulan akan diambil oleh ketua-ketua jabatan saya. Semoga segala yang tersimpul dapat dihuraikan, yang keruh dijernihkan yang kurang ditambahkan. Sekian, terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Jemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar. 20 minit.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmannirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam makmur Johor. Yang Berhormat Puan Speaker, pertamanya patik ingin merakamkan ucapan merafak sembah dengan menjunjung setinggi-tinggi kasih di atas keberangkatan

Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan Negeri Johor dan Jajahan Johor Darul Ta'zim ke Dewan yang mulia ini bagi merasmikan Pembukaan Penggal Persidangan Ke-4 Dewan Negeri Johor yang ke-14. Pada masa yang sama juga saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih di atas kesempatan yang diberi untuk terlibat dalam sesi penggulangan perbahasan atas rundingan menjunjung kasih titah Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Ahli-Ahli Dewan Negeri yang telah menyentuh dan membangkitkan isu-isu perihal sektor pertanian dan pembangunan luar bandar dalam negeri Johor.

Yang Berhormat Puan Speaker, secara umumnya pandemik COVID-19 telah memberi impak kepada ekonomi dunia dan Johor tidak terkecuali menerima impak. Pada tahun 2020 pertumbuhan ekonomi Johor menguncup sebanyak 4.5% berbanding penguncupan pertumbuhan ekonomi Malaysia sebanyak 5.5%. Secara umumnya di Johor, sektor pertanian adalah satu-satunya sektor yang merekodkan pertumbuhan positif sebanyak 3.1%, tatkala sektor-sektor lain di Johor telah merekodkan pertumbuhan yang menguncup. Pertumbuhan ini adalah hasil daripada penekanan kerajaan dalam usaha memperkasa sektor pertanian. Dan, agro makanan selari dengan bagaimana yang digagaskan melalui ikhtiar makmur Johor.

Di kesempatan ini saya bagi pihak kerajaan negeri ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada para petani, peladang, penternak dan nelayan di seluruh negeri ini. Yang mana merupakan barisan hadapan atau *frontliners* sektor pertanian dan agro makanan negara. Mereka adalah wira tani yang sentiasa berperanan dalam memastikan rantai bekalan makan negara sentiasa mencukupi walaupun apa pun keadaan sekali pun. Perkembangan ini juga adalah selari dengan pendekatan kerajaan yang telah meletakkan sektor pertanian serta rantaiannya sebagai sektor perlu ataupun sektor *essential sector* dengan izin, sepanjang tempoh Perintah Kawalan Pergerakan, PKP dan sehinggalah tempoh Pelan Pemulihan Negara, PPN ini. Tertakluk kepada Prosedur Operasi Standard ataupun SOP Majlis Keselamatan Negara. Justeru, pihak kerajaan telah memastikan sektor-sektor ini terus beroperasi tanpa sebarang gangguan sepanjang tempoh Perintah Kawalan Pergerakan ataupun sepanjang tempoh Pelan Pemulihan Negara. Bagi menjamin kelangsungan rantai ekonomi serta pengusaha yang terlibat, pihak kerajaan negeri juga telah menekankan dan memastikan agar jabatan-jabatan atau agensi terlibat di peringkat negeri dapat menyantuni dan memberi fasiliti kepada para pengusaha sebaik-baiknya dalam urusan mengeluarkan surat pengesahan keterlibatan dalam sektor pertanian.

Sehingga Ogos 2021, sukacita saya maklumkan jabatan-jabatan ataupun agensi-agensi di peringkat kerajaan negeri Johor, khususnya di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI), telah mengeluarkan pengesahan sebanyak 11,339 surat. Perkara ini penting bagi menjamin kelancaran semua aktiviti dalam rangkaian dan rantai sektor pertanian oleh para pengusaha. Secara umum dan realitinya sektor pertanian boleh dikatakan kurang terkesan berbanding sektor-sektor lain. Aktiviti pertanian dan industri makanan terus kekal beroperasi sepanjang tempoh pandemik ini. Cumanya, masalah yang mengganggu sebahagian rantai sektor pertanian khususnya sektor pandemik COVID-19 ini adalah dari segi pemasaran sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Parit Yaani dan Yang Berhormat Bukit Naning.

Untuk makluman Yang Berhormat, walaupun aktiviti dan pergerakan kenderaan yang membawa hasil pertanian dibenarkan, tetapi isu yang lebih besar adalah ruang pasaran yang sangat terhad sebelum ini. Apabila sebahagian besar pasar tani, pasar malam dihentikan operasi, restoran dan kedai makan yang hanya beroperasi secara *take away* serta majlis-majlis keramaian yang tidak dibenarkan.

Untuk makluman Yang Berhormat umumnya dalam usaha untuk memperkasa sektor pertanian kerajaan negeri melihat keperluan untuk menerajui industri makanan secara keseluruhan. Maksudnya, bukan sahaja kontak pengeluaran atau pembekal makanan tetapi keseluruhan rantai nilai makanan termasuklah soal pemasaran. Dalam kontak ini pihak

kerajaan negeri sentiasa menekankan agar agensi yang berfungsi sebagai pemasar hasil pertanian terus memperkasa peranannya. Misalnya, Lembaga Pertubuhan Peladang Negeri Johor telah mempergiat dan mengaktifkan operasi 27 Pusat Pengumpulan Hasil Pertanian, PPHP dan *outlet* Pertubuhan Peladang Kawasan PPK di seluruh negeri Johor, dalam mengumpul dan memasarkan hasil pertanian usahawan tani sepanjang musim pandemik COVID-19 bermula daripada tahun 2020 hinggalah sehingga kini.

Berakhir 31 Disember 2020, PPHP Pertubuhan Peladang kawasan telah memasarkan hasil pertanian sebanyak RM32.71 juta pada tahun 2021 sehingga Jun, sehingga bulan Jun 2021. Pemasaran hasil pertanian adalah sebanyak RM17.017 juta. Jumlah pemasaran hasil-hasil pertanian ini telah melibatkan 766 pengeluar dan usahawan ahli-ahli Pertubuhan Peladang itu sendiri. Melalui FAMA terdapat pelbagai program yang bertujuan untuk meningkatkan pembangunan sektor pertanian khususnya aspek pemasaran. Antaranya adalah operasi, pengoperasian pusat khidmat pemasaran FAMA, pasar tani terkawal, PST, pemasaran digital, program ladang kontrak FAMA, dan FAMA juga mengadakan program-program atau kursus bagi meningkat kemahiran dalam aspek pemasaran hasil pertanian dan industri asas tani yang disasarkan kepada 200 orang usahawan pada tahun ini. Keseluruhannya pihak FAMA telah berjaya memasarkan produk yang bernilai RM37.22 juta sehingga Jun 2021.

Yang Berhormat Puan Speaker, mengenai isu lambakan nanas sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bukit Naning. Jenis nanas yang terkesan pada ketika ini adalah variati Morris dan Josephine. Nanas Morris dan Josephine banyak digunakan dalam masakan dan makanan segar. Kekangan dan keberlanjutan Perintah Kawalan Pergerakan, PKP sehingga kini yang mana majlis-majlis dan kenduri tidak dapat dilaksanakan adalah antara faktor yang memberi kesan kepada permintaan nanas Morris yang berkurangan. Pihak Lembaga Perindustrian Nanas Malaysia, LPNM telah mengambil beberapa inisiatif bagi membantu pengusaha tanaman yang terjejas dalam akibat kesan COVID, pandemik COVID yang ada ini. Antaranya adalah membuat pepadanan pemasaran dengan pemborong-pemborong yang ada dalam negeri Johor, dan di luar negeri Johor. Dan yang keduanya membuat pembelian buah nanas melalui peruntukan promosi kempen nanas negeri Johor. Yang ketiganya membuat padanan dengan kilang-kilang pemprosesan nanas. Yang keempatnya pula, adalah pihak LPNM juga dalam usaha mentransformasikan menggalakkan pengusaha penanam variasi yang lebih komersial dan premium seperti variasi MD2 yang mana permintaannya di pasaran adalah lebih tinggi dan ketika ini juga tiada masalah pemasaran.

Untuk makluman Yang Berhormat sekalian, keseluruhan pihak LPNM telah membantu pengusaha dalam tempoh PKP ini, dengan memasarkan buah nanas ke kilang sebanyak 176.04 tan. Mereka juga memasarkan buah ke luar negara, ke luar negeri Johor sebanyak 16.8 tan. Dan pada masa yang sama juga, mereka membuat pembelian buah di dalam promosi kempen nanas negeri Johor sebanyak 13.56 tan dan keseluruhannya jumlah nanas yang telah dibantu untuk di pasarkan adalah berjumlah 206.4 tan keseluruhannya.

Untuk menangani masalah pada masa hadapan, terdapat pengenalan mengenai insentif pengeluaran nanas kepada pekebun-pekebun kecil bagi tujuan mengurangkan beban kos pengeluaran atau mengekalkan kerugian untuk mengelakkan kerugian pekebun dalam tempoh pandemik COVID-19. Kadar insentif yang telah ditetapkan adalah sebanyak RM300.00 untuk setiap metrik tan dengan maksimum 1,500 setiap peserta. Dengan kadar lebih kurang 0.30 sen bagi setiap biji nanas. Untuk makluman anggaran kos penanaman nanas Morris ini adalah lebih kurang 0.50 sen bagi satu pokok. Pada ketika musim pandemik pihak kilang hanya mengambil dan membeli dengan harga 0.40 sen. Sehubungan itu, pihak LPNM akan menambah insentif sebanyak 0.30 sen dan seterusnya menjadikan jumlah 0.70 sen setiap biji.

Di bawah insentif ini, RM1.5 juta telah diperuntukkan dan anggaran yang akan dimanfaatkan adalah seribu orang pekebun kecil. Inisiatif ini adalah tertumpu kepada pekebun-pekebun yang terkesan ketika tempoh pandemik melalui tambahan nilai jualan bagi mengelakkan

kerugian di peringkat pekebun kecil-kecilan ini. Secara umumnya, ini bermakna setiap pekebun akan mendapat menikmati keuntungan nanas yang di pasaran. Ini bermakna insentif ini menjadi alternatif kepada pekebun untuk menjual nanas keluaran mereka kepada kilang sambil menikmati insentif daripada Lembaga Perindustrian Nenas Malaysia. Inilah antara sebab musabab para petani perlu mendaftar dan membuat hubungan baik dengan agensi-agensinya yang berkaitan.

Justeru itu, saranan saya kepada pengusaha-pengusaha dan para pengusaha agro makanan supaya dapat sentiasa menjalinkan kerjasama atau *engagement* dengan agensi-agensinya berkaitan di daerah-daerah. Bukan sahaja ketika menghadapi masalah tetapi pada setiap masa bagi mendapatkan pelbagai kemudahan dan manfaat daripada agensi-agensinya tersebut. Pada masa yang sama juga penekanan juga kepada agensi-agensinya untuk sentiasa membuat *out reach programme* bagi menjejaki dan membuat *engagement* dengan pengusaha-pengusaha dan petani. Adalah diharapkan Ahli-Ahli Yang Berhormat dapat bekerjasama dalam memberi penekanan terhadap perkara tersebut ketika berjumpa dengan pengusaha-pengusaha, usahawan tani di kawasan masing-masing.

Yang Berhormat Puan Speaker, Yang Berhormat Bukit Pasir telah membangkitkan tentang SOP sembelihan semasa Hari Raya Qurban, yang di lihat amat ketat dan membebakan penternak. Untuk makluman Yang Berhormat sekalian, SOP sembelihan pada Hari Raya Aidil Adha pada tahun 2021 adalah berdasarkan status semasa COVID di negeri Johor ketika itu di mana negeri Johor pada dalam, berada dalam fasa pertama, fasa 1 Pelan Pemulihan Negara. Sejalan dengan keadaan semasa di masa COVID-19, masih menunjukkan peningkatan kes yang tinggi ketika itu. Maka SOP perlu diperketatkan bagi membendung wabak tersebut. Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Johor dengan kerjasama Jabatan Agama Islam Johor menyediakan SOP di pihak masing-masing berpandukan SOP yang telah dikeluarkan oleh MKN bertarikh 23 Jun 2021. Perkara ini selari dengan arahan MKN untuk mengurangkan risiko jangkitan COVID-19 di kalangan peserta korban.

Petugas dan pengusaha rumah sembelih, pusat sembelihan itu sendiri dan sekali gus mengurangkan wujudnya kluster rumah sembelih. Rumah sembelih dan pusat sembelihan telah diberi penerangan berkaitan SOP yang disediakan oleh Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Johor dan Jabatan Agama Islam Johor pada 20 Jun serta sesi soal jawab telah pun diadakan. Selain daripada itu, rumah sembelih dan pusat sembelihan ini ada dua perkara penting yang menjadi pemantauan sembelihan oleh jabatan ini termasuklah aspek penyembelihan termasuklah makanan selamat untuk dimakan, kawalan pencemaran akibat pembuangan sisa penyembelihan dan serta kebajikan haiwan dan kawalan perebakan penyakit berjangkit pada ternakan. Tiga prinsip utama SOP sembelihan Jabatan Perkhidmatan Veterinar ini menekankan aspek keselamatan makanan, pencemaran dan juga kebajikan haiwan.

Yang Berhormat Puan Speaker, rekod jabatan telah menunjukkan saban tahun wabak penyakit *food and mouth disease*, FMD penyakit kuku dan mulut berlaku kerana perpindahan ternakan yang tinggi disebabkan permintaan terhadap lembu korban. Pada April 2021, wabak *lumpy disease* atau LSD, penyakit kuku berketul telah merebak ke dalam negara kita melalui kemasukan ternakan untuk tujuan sembelihan yang diimport dari utara Semenanjung. Jabatan berperanan mengawal kemasukan ternakan berpenyakit, maka pemeriksaan sebelum sembelihan ataupun *antemortum* adalah diperlukan bagi memantau sekiranya yang berlaku pemindahan ternakan yang menunjukkan tanda-tanda klinikal LSD ini dan wujudnya rumah sembelih dan pusat sembelihan negeri Johor dengan SOP yang dilaksanakan, penularan LSD ini dapat dikekang dan dikurangkan.

Yang Berhormat Puan Speaker, Yang Berhormat Endau telah membangkitkan isu pencerobohan pukat tunda di kawasan nelayan zon A di Mersing. Untuk makluman Yang Berhormat, berdasarkan rekod terdapat 902 nelayan yang menangkap ikan di zon A di pantai Mersing. Selain daripada itu, daerah Mersing mempunyai sebanyak sejumlah 160

buah vessel/ pukat tunda berlesen. Jabatan Perikanan amat komited dalam memastikan sumber perikanan terus dipelihara. Antara aktiviti penguatkuasaan di Jabatan Perikanan adalah aktiviti rondaan am di seluruh perairan Johor timur atau di sempadan Mersing hinggalah Johor-Pahang. Yang keduanya, aktiviti rondaan mikro di pantai jeti dan pangkalan, dan aktiviti rondaan mikro untuk memantau dasar laut dan seterusnya aktiviti pemeriksaan pematuhan syarat-syarat lesen atau vessel/ penangkapan ikan. Menurut rekod, jumlah tangkapan dan siasatan pengkalan Mersing 2019 hingga 2021 berkaitan pukat tunda, pada tahun 2019 terdapat 2 tangkapan pukat tunda di zon A, tahun 2020, 4 tangkapan pukat tunda di zon dan pada tahun 2021 ini, satu tangkapan pukat tunda di zon A. Kerajaan negeri dan pihak jabatan amat mengalu-alukan maklumat daripada orang awam khususnya para nelayan dalam usaha membanteras aktiviti pencerobohan pukat tunda.

Yang Berhormat Tuan Speaker, Yang Berhormat Tuan Speaker bagi pihak Penggaram telah membangkitkan mengenai isu permit khas ternakan ayam, TKTA, Puan eh Tuan Speaker, minta maaf. Bagi ladang ternakan unggas di negeri Johor, untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya TKTA ini telah diperkenalkan oleh kerajaan yang lalu melalui Majlis Mesyuarat Kerajaan Johor Bilangan 878 Tahun 2019, yang telah bersetuju dengan pelaksanaan permit khas ternakan ayam atau TKTA ini. Sehubungan itu, kerajaan yang ada semasa ini tidak semudah untuk mengubah keputusan tersebut dan kita tidak tahu dan tidak yakin, sama ada tidak pasti, sama ada perkara tersebut dirujuk atau dibuat konsultasi dengan pemain-pemain industri unggas dan sebagainya. Kita sedia maklum, untuk tahun 2020 terdapat 730 ladang unggas di negeri Johor. Jumlah ini menyumbang pengeluaran sebanyak 379,749.58 metrik tan ayam setahun, bersamaan nilai pengeluaran di ladang sebanyak RM1.77 bilion. Manakala, pengeluaran ayam telur adalah 174,457.01 metrik tan setahun bersamaan nilai pengeluaran di ladang sebanyak RM1.017 bilion. Sektor industri ini telah menyumbang, menjadi penyumbang utama kepada KDNK negeri Johor dan Malaysia.

Untuk makluman Yang Berhormat, pihak kerajaan dan saya sendiri telah berjumpa dengan pihak Persatuan Penternak Unggas Kecil dan Sederhana Negeri Johor dan mengambil maklum akan keresahan mereka. Pada masa yang sama, pihak kerajaan melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Johor telah mengadakan sesi bengkel dan perbincangan bagi memudah cara proses permohonan TKTA dengan melibatkan pelbagai jabatan dan agensi-agensi lain yang berkaitan. Kehadapan ini, pihak kerajaan memberi penekanan kepada pembangunan industri unggas terutamanya yang melibatkan pengusaha kecil dan sederhana melalui pelbagai pendekatan seperti *contract farming* dan sebagainya. Saya berani menyatakan pihak kerajaan akan melihat perkara dengan lebih dekat untuk memastikan bahawa industri ini tidak pupus kerana masalah yang diwujudkan oleh pihak kerajaan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, mengenai pembangunan luar bandar, Yang Berhormat Bukit Pasir telah membangkitkan tentang isu elaun Ketua Kampung yang masih tertunggak. Untuk makluman, pelantikan Ketua Kampung negeri Johor bagi penggal 2021-2022 telah dilantik dan berkuat kuasa 1 Mac 2021. Elaun Ketua Kampung adalah RM900.00 yang menggunakan peruntukan RM400.00 daripada kerajaan negeri dan RM500.00 daripada KPLB. Pembayaran elaun Ketua Kampung negeri Johor menggunakan peruntukan kerajaan negeri telah pun dibayar sepanjang pelantikan Ketua Kampung daripada Mac hingga kini sebanyak RM400.00 sebulan. Peruntukan daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) pula hanya diterima oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Bahagian Khidmat Pengurusan pada 12 hari bulan Ogos 2021 sebanyak RM7,383,600.000. Pihak Setiausaha Kerajaan Bahagian Khidmat Pengurusan telah, sedang dalam proses membayar tunggakan elaun ketua kampung dalam bulan Mac hingga Ogos 2021 yang berjumlah RM1.719 juta meliputi 632 ketua kampung di negeri Johor ini. Selain itu, pentadbiran juga dalam tindakan untuk membayar bayaran tunggakan elaun setiausaha kepada JPKK bagi bulan Mac hingga Ogos 2021 yang berjumlah RM1.185.6 juta untuk 632 orang setiausaha dan elaun mesyuarat JPKK sebanyak RM22,700.00 dan elaun pengendalian mesyuarat manakala

elaun kehadiran mesyuarat adalah sebanyak RM109,000.00. Pembayaran tunggakan untuk elaun Ketua Kampung, elaun setiausaha dan elaun mesyuarat JPKK bagi bulan Mac hingga Ogos 2021, insya-Allah dijangka selesai sebelum penghujung September 2021 ini insya-Allah.

Yang Berhormat Tuan Speaker, Yang Berhormat Tuan Speaker..

YB Speaker : Banyak lagi Yang Berhormat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar : Ya, sikit lagi.

YB Speaker : Dah 23 minit Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar : Ok. Berkenaan isu penyelenggaraan dan kerja-kerja mendalamkan Sungai Batu Pahat, JPS Johor telah memohon pelaksanaan projek menggali Sungai Batu Pahat di bawah peruntukan negeri 2022 dengan anggaran kos sebanyak RM4 juta sebagai penyelesaian jangka pendek. Manakala bagi penyelesaian jangka panjang ianya telah dimasukkan dalam bawah Kajian Pelan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu IRBM Sungai Batu Pahat. Manakala, bagi isu penyelenggaraan isu *auto-gate* di Batu Pahat yang dibawa oleh pihak Semerah, untuk makluman Yang Berhormat Semerah, kesemua pintu *auto-gate* sentiasa di selenggara oleh JPS dari masa ke semasa. Namun begitu, masalah sampah terapung yang banyak di saluran di sistem saluran *consistency* pintu air ini. Sebagai makluman, kedua-dua pintu air ini, iaitu pintu air Parit Syorga Shahbandar dan pintu air Pagar Chondong telah diselenggara masing-masing bulan Mei dan Ogos. Masalah banjir kilat di kawasan yang dinyatakan juga adalah disebabkan kapasiti sistem saluran bandar serta ada yang tidak dapat menampung kadar hujan yang sangat lebat dan kadar aliran dari kawasan sekitar yang telah membangun.

Yang Berhormat Semerah juga membangkitkan tentang lampu jalan kampung. Adalah dimaklumkan bahawa garis panduan pelaksanaan program pemasangan lampu jalan kampung KPLB menetapkan 40 unit lampu di pasang lampu di pasang di setiap kampung induk dan rangkaian mengambil kira saiz kampung dan bilangan rumah yang ada dalam kampung tersebut. Jika terdapat keperluan yang melebihi had yang ditetapkan, permohonan boleh disalurkan kepada KPLB Negeri Johor untuk perhatian dan tindakan. Walau bagaimanapun, sebahagian kelulusan permohonan pemasangan LGK tambahan adalah tertakluk kepada pertimbangan di peringkat jabatan Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Untuk makluman Yang Berhormat sekalian, negeri Johor telah menerima peruntukan sebanyak 8,636 LGK dalam program pemasangan LGK Fasa 10 bagi tahun 2020 hingga 2021 dan merupakan peruntukan tertinggi berbanding negeri-negeri di semenanjung bagi fasa 10 ini. Program pemasangan LGK bagi fasa 10 telah hampir selesai dengan kemajuan di tapak menghampiri 97%.

Yang Berhormat Tuan Speaker, secara keseluruhannya kerajaan negeri amat komited dalam membangunkan sektor pertanian dan industri makanan ke arah yang lebih tinggi lagi di samping fokus untuk memperkemas dan membangunkan komuniti luar bandar. Diharapkan pandemik COVID-19 ini lekas pulih dan kita dapat merencana dan melaksanakan pembangunan negeri dan negara ini dengan lebih lancar lagi. Sekian, wabillahi taufik walhidayah wassalamu'alaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Speaker : Terima kasih kepada Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar. Seterusnya, saya mempersilakan Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk menggulung perbahasan. Silakan, dijemput.

YAB Menteri Besar : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera. Yang Berhormat Tuan Speaker, pertama-tamanya marilah kita bersama-sama memanjatkan setinggi-tinggi rasa kesyukuran ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurniaNya dan rahmat kita dapat mengadakan Persidangan kali ke-4 Penggal ke-14 dengan jayanya. Selaku ketua pentadbiran eksekutif negeri, saya menjunjung setinggi-tinggi kasih atas titah perasmian Duli Yang Maha Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim.

Saya yakin tentang pengetahuan kesemua Ahli-Ahli Dewan bahawa menjunjung kasih titah Sultan Johor adalah merupakan sebahagian daripada Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri di bawah Bahagian kedua fasal 14 iaitu "Badan perundangan bagi negeri hendaklah mengandungi Raja dan sebuah Dewan yang dinamakan Dewan Negeri." Ibarat kapal dengan nakhoda, menentu arah menuju destinasi, raja dan rakyat berpisah tiada, kasihnya dijunjung, titahnya ditaati.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya juga menjunjung kasih atas nasihat-nasihat yang diberikan oleh baginda Tuanku supaya Ahli-ahli Dewan menggunakan persidangan ini sebaiknya untuk berbahas dan mengemukakan cadangan konstruktif dalam konteks pengurusan pandemik COVID-19 dan memulihkan semula hal ehwal ekonomi negeri. Justeru itu, sepanjang pemerhatian saya ketika persidangan berjalan, saya berpendapat kesemua kandungan titah Duli Yang Maha Mulia Baginda Tuanku telah di ambil sepenuh perhatian oleh Ahli-ahli Dewan yang mulia ini. Antara lain baginda Tuanku menasihatkan agar saat dan waktu yang kritikal seumpama ini mestilah digunakan sepenuhnya untuk kita bermuafakat, menjauhi perbalahan semata-mata untuk mensejahterakan kehidupan rakyat negeri Johor yang kita cintai ini.

Alhamdulillah kita bersyukur kerana Allah SWT kerana negeri Johor telah mencatat sejarah, kerana persidangan kita pada kali ini merupakan persidangan Dewan Negeri yang terawal diadakan selepas pengisytiharan darurat ditamatkan pada 1 Ogos 2021 yang lalu. Kita mengikut cadangan asal, kalau mengikut cadangan asal, persidangan kali ini sepatutnya diadakan selama tujuh hari. Namun selepas analisis risiko yang dilakukan oleh Jabatan Kesihatan Negeri Johor, maka persidangan dipendekkan kepada empat hari, tidak termasuk hari perasmian. Dalam pada itu, persidangan Dewan ini dibenarkan selama setengah hari sahaja. Atas nasihat Jabatan Kesihatan juga, persidangan selama empat hari ini terpaksa ditangguhkan sebanyak dua kali. Kali pertama ditangguhkan selama 10 hari bagi memperbaharui SOP kesihatan awam di Dewan yang mulia ini. Kali kedua pula ditangguhkan disebabkan beberapa kes aktif yang telah di kesan di bangunan ini. Kita semua perlu menerima hakikat, cabaran kita adalah menjalankan tanggungjawab memenuhi tuntutan demokrasi dalam norma baharu. Saya juga ingin berterima kasih kepada Yang Berhormat Tuan Speaker atas kebingkasan dan kecekapan yang ditunjukkan semasa mengendalikan perjalanan sidang Dewan. Apa yang lebih penting, persidangan ini dapat dijalankan dengan jayanya walaupun terdapat beberapa perubahan jadual persidangan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat atas perbahasan yang konstruktif lagi membina. Tentu sekali saya dan kerajaan negeri akan memperhalusi kesemua saranan yang diberikan untuk dilaksanakan pada waktu yang terdekat mengikut kesesuaian. Saya juga akan memastikan hal ehwal di kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat akan di beri perhatian yang sewajarnya. Saya mengamati setiap perbahasan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang secara asasnya menyentuh tiga perkara. Secara keseluruhan walaupun 10 minit sahaja iaitu menangani pandemik COVID-19, pengurusan hal ehwal ekonomi dan menambah baik libat urus kerajaan dan yang juga hal-hal kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Saya turut menzahirkan rasa terima kasih kepada Yang Berhormat Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa yang membuat penjelasan yang komprehensif atas perkara-perkara yang dibangkitkan, malah membuat huraian lebih daripada apa yang ditanyakan. Persidangan

kita kali ini walaupun Yang Berhormat hanya boleh berbahas masa diberikan 10 minit, Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa di beri masa 20 minit dan hanya empat orang sahaja, sesuaiilah itu, empat orang, seorang yang menyentuh soal COVID, seorang menyentuh tentang soal ekonomi negeri dan yang lagi dua EXCO tersebut, seorang EXCO bandar dan seorang EXCO kampung. Tidaklah bererti bahawa EXCO-EXCO yang lain tidak penting atau perkara-perkara yang lain tidak penting seperti pendidikan atau agama ataupun hal-hal pengguna, hal-hal wanita ataupun hal-hal pelancongan dan belia. Mereka juga penting dan perkara-perkara yang dikemukakan sebagaimana yang dijanjikan oleh Pengerusi Jawatankuasa bahawa perkara-perkara tersebut akan dibekalkan ataupun dijawab secara bertulis.

Yang Berhormat Tuan Speaker, hampir semua Ahli-Ahli Yang Berhormat seperti mana yang saya katakan tadi membangkitkan hal menangani pandemik COVID-19 termasuklah Yang Berhormat Bukit Pasir, Yang Berhormat Jementah, Buluh Kasap, Penawar, Yang Berhormat Semerah, Yang Berhormat Bekok, Yang Berhormat Perling, Yang Berhormat Bukit Batu. Kita pun tahu sejak bermula pandemik COVID-19 melanda Johor, kerajaan negeri mendapati sistem dan kapasiti kesihatan awam negeri tidak berupaya dan sukar untuk menghadapi gelombang-gelombang COVID-19. Sama ada dalam aspek kapasiti katil-katil ICU, penggunaan sumber manusia dan pengaplikasian data atau teknologi terkini dalam usaha untuk menangani COVID-19. Namun kita tidaklah berpeluk tubuh semata-mata, kerajaan negeri komited untuk melaksanakan setiap keputusan dan ketetapan yang telah dibuat oleh pihak kerajaan persekutuan. Ini kerana selari dengan semangat perlembagaan persekutuan, melalui senarai bersama yang meletakkan perihal kesihatan awam sebagai tanggungjawab bersama kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri. Maka itu kerajaan negeri akan sentiasa membantu Jabatan Kesihatan dan agensi-agensi berkenaan dengan meningkatkan kapasiti dan memperbaharui kualiti kesihatan awam seperti berikut.

Pertama, Jabatan Kesihatan Negeri yang telah melaksanakan virtual CAC adalah untuk mengurangkan kehadiran secara fizikal di kesemua 11 CAC di seluruh negeri Johor. Inisiatif ini telah memberi impak secara langsung bagi meringankan bebanan petugas barisan hadapan di CAC dan memudahkan usaha pengurusan kontak rapat untuk dilakukan. Yang kedua, Jabatan Kesihatan Negeri Johor akan sentiasa bekerjasama dengan Jawatankuasa Bencana Daerah yang dipengerusikan oleh Pegawai-Pegawai Daerah agar setiap usaha menangani pandemik dapat diselaraskan sampai ke peringkat akar umbi. Ini termasuklah mengaktifkan peranan pemimpin-pemimpin masyarakat melalui sebagaimana disebutkan oleh Pengerusi Kesihatan, Jawatankuasa Kesihatan, Inisiatif Pemimpin Advokasi COVID-19, IPAC bagi pembudayaan norma baharu dalam kalangan rakyat Johor. Itu yang kedua.

Yang ketiga ialah pembudayaan norma baharu di kawasan-kawasan industri dan tempat-tempat kerja akan terus di lipat gandakan menerusi Program Johor Industrial Preparedness Plan. JIPP ini akan menekankan tanggungjawab industri untuk mengambil tindakan pencegahan dan kawalan lebih ketat bagi menangani COVID-19 di tempat kerja. Ini bererti bahawa kerajaan memahami bahawa dalam keadaan Johor menjadi sebuah negeri industri, setiap pelaburan yang masuk, setiap aktiviti perindustrian yang ada di Johor ini bermula daripada sekarang kita perlulah memikirkan tentang soal asrama pekerja. Di peringkat awal penularan COVID-19 ini adalah berpunca daripada bukan sukar untuk mematuhi SOP di kilang atau di perusahaan, tetapi sebaliknya berlaku di tempat penginapan ataupun di asrama pekerja-pekerja berkenaan sehingga merebak kepada komuniti dan perkara ini kerajaan sedang mengkaji sama ada dari segi dasar pembangunan atau pun kita merujuk kepada *State Planning Committee* supaya isu-isu berkaitan pelaburan dalam segi penyediaan tempat-tempat penginapan atau asrama pekerja ini menjadi salah satu daripada ciri penting yang harus ditekankan dalam setiap kelulusan yang diberikan ataupun dalam setiap persetujuan pembangunan yang diberikan oleh pihak-pihak berkuasa.

Perkara yang keempat Yang Berhormat Tuan Speaker ialah melancarkan Program Imunisasi COVID Kebangsaan (CITF) negeri Johor bersama dengan JKNJ atau Jabatan Kesihatan terus berusaha untuk meningkatkan kapasiti pemberian vaksin negeri secara

sentiasa dipertingkatkan diperbaharui kaedahnya dari masa ke semasa. Tidak perlu saya nak menyatakan secara terperinci kerana ianya telah pun diperjelaskan oleh Yang Berhormat Pengerusi Kesihatan. Walau bagaimanapun sehingga kini Johor mempunyai kapasiti untuk menyuntik vaksin sebanyak 70,000 sehari. Kapasiti ini akan sentiasa di tambah, bergantung kepada keperluan bekalan vaksin di pusat-pusat pemberian vaksin sebanyak 241.

Dan yang kelima Yang Berhormat Tuan Speaker ialah memperluaskan lagi capaian dan kadar vaksinasi negeri termasuklah inisiatif pemberian vaksin secara *walk in* itu tadi. Sementara yang ke enam pula di bawah usaha-usaha untuk menangani COVID-19, menyentuh hal berkenaan bekalan vaksin, beberapa bulan yang lalu, Johor telah mengalami kadar vaksinasi yang rendah. Saya ingin menjelaskan bahawa ianya merupakan suatu fenomena global di mana permintaan vaksin melebihi bekalan yang ada. Ia dikeruhkan lagi dengan tindakan beberapa negara-negara maju yang menyimpan stok vaksin bagi kegunaan mereka sendiri, malah Singapura pun pada satu tahap merasa bimbang jika bekalan vaksin yang tidak konsisten ia bakal mengganggu momentum program vaksinasi di negara mereka.

Di Johor untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di dalam mesyuarat sidang khas, kita telah memutuskan bersetuju sebulat suara supaya bekalan vaksin yang lebih dibekalkan bagi negeri Selangor dan juga negeri Sarawak. Negeri Selangor kerana meningkatnya kes-kes positif di negeri berkenaan sementara negeri Sarawak dikatakan perlu mengadakan pilihan rayanya awal. Jadi atas dasar tersebut, negeri-negeri yang lain bersetuju supaya Selangor dan negeri Sarawak diletakkan, diutamakan bekalan vaksin tersebut. Meskipun begitu, saya yakin keadaan pada bulan-bulan mendatang akan menjadi semakin baik apabila bekalan akan tiba secara konsisten, sama ada di peringkat persekutuan mahupun di peringkat negeri. Dalam konteks Johor, Jabatan Kesihatan telah menerima sejumlah lebih dua juta dos vaksin pada bulan Ogos dan bulan September kita akan menerima dua juta vaksin sebagaimana yang direkodkan dalam daftar Kementerian Kesihatan Malaysia sebagai satu komitmen untuk bekalan bagi bulan September ini.

Selain daripada itu Yang Berhormat Tuan Speaker, yang ketujuh ialah kerajaan negeri telah membelanjakan lebih RM14 juta untuk menjalankan tiga inisiatif untuk meringankan beban Jabatan Kesihatan dan agensi berkaitan melalui Pakej Rangsangan Ekonomi Ihsan Johor 3.0. Inisiatif tersebut yang pertamanya pembelian *COVID-19 test kit* bagi tujuan ujian bersasar oleh Jabatan Kesihatan. Kedua ialah pembelian *COVID-19 test kit* oleh tiga Pihak Berkuasa Tempatan bagi kegunaan penduduk-penduduk di bandar Johor Bahru atau daerah Johor Bahru. Dan yang ketiga, perbelanjaan operasi untuk PPV, untuk sekatan jalan raya, kebajikan *frontliners*, semuanya diberikan perhatian dan diberikan bantuan dalam bentuk kewangan, dalam bentuk kemudahan bagi memastikan bahawa beban yang ditanggung oleh Jabatan Kesihatan dan agensi berkaitan itu sedikit sebanyak dapat diringankan.

Dalam usaha kita untuk membantu dan membudayakan *self testing* dalam kalangan rakyat, ia seharusnya selari dengan kapasiti kesihatan negeri dan haruslah bersandarkan strategi kesihatan awam. Kerajaan negeri tiada halangan untuk *self test kit* diberikan secara percuma. Namun, ia perlulah bersandarkan nasihat dan data daripada Jabatan Kesihatan Negeri dalam kaedah pelaksanaan.

Yang Berhormat Tuan Speaker, dalam usaha kita memerangi dan menangani COVID-19, keakraban dan hubungan erat di antara Johor dengan pemerintah Singapura melalui Yayasan Temasek atau SMRT Corporation telah menyumbang pelbagai peralatan perubatan kepada Johor. Setakat ini, lebih 9 juta unit peralatan perubatan seperti ventilator, pelitup muka dan lain-lain telah disumbangkan. Kesemua sumbangan ini sudah diserahkan kepada agensi dan jabatan-jabatan yang berkaitan. Ini termasuklah dalam masa terdekat kerajaan negeri bakal menerima 300 dos vaksin Sinovac, hasil sumbangan kerajaan Emeriah Arab Bersatu dan juga 1,640 dos vaksin Pfizer daripada kerajaan Singapura. Dalam kesempatan ini saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih atas sumbangan-

sumbangan tersebut. Ianya merupakan penzahiran kepada hubungan yang telah terjalin sejak berdekad lamanya.

Yang Berhormat Tuan Speaker, pada bulan Jun yang lalu, sebagai salah satu inisiatif tambahan kepada usaha-usaha yang dibuat, di bawah Ibrahim Johor Economic Counsel, nasihat pakar kesihatan awam telah diperolehi melalui Jawatankuasa Penasihat COVID-19 Negeri Johor yang ditubuhkan. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, jawatankuasa ini dianggotai oleh Profesor Dato' Dr. Adibah Kamarulzaman, mantan Dekan Perubatan Universiti Malaya yang juga Prof. Adjong Yiel Universiti Amerika Syarikat. Dr. Desi Raja seorang perunding kesihatan awam. Dr. Yap Wei On, seorang perunding kesihatan awam. Encik Ahmad Shahizam, Pengarah Urusan KPJ Health Care Berhad. Dr. Zubin Darwala daripada Price Waterhouse Coopers, PWC Singapura dan Asc.Prof. Dr. Mat Ismail Ali dari Kumpulan Perubatan Johor. Jawatankuasa ini telah mengutarakan pandangan, nasihat bagi negeri Johor menguruskan pandemik COVID-19 nya dan meningkatkan kapasiti kesihatan awam di negeri Johor.

Yang Berhormat Tuan Speaker, bolehlah saya beralih kepada hal pengurusan, hal ehwal ekonomi. Ini juga akan dapat menjawab beberapa perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Penawar, Yang Berhormat Mengkibol, Yang Berhormat Panti, Yang Berhormat Paloh, Yang Berhormat Parit Yaani, Yang Berhormat Stulang, Yang Berhormat Johor Jaya, Yang Berhormat Bekok dan Yang Berhormat Permas. Sebagaimana yang kita sedia maklum, penutupan pelbagai sektor ekonomi telah menyebabkan sebahagian besar rakyat hilang punca pendapatan dan jatuh ke lembah kemiskinan. Berkala genie atau *genie qualification* bagi negeri Johor juga telah mencatatkan kenaikan dan jumlah isi rumah yang beralih ke kategori miskin mutlak, miskin relatif dan miskin tegar juga bertambah. Menyedari situasi tersebut, Johor telah memperkenalkan tiga Pakej Rangsangan Ekonomi Ihsan Johor yang mengandungi pelbagai inisiatif. Ianya merupakan pertama kali dilaksanakan di negeri pada skala yang komprehensif. Bagi tujuan itu, kerajaan negeri telah membelanjakan sebanyak RM491 juta melalui 103 inisiatif yang dapat memanfaatkan 1.1 juta penerima. Kerajaan negeri juga akui, bahasa inisiatif perlindungan sosial negeri mesti sentiasa diperbaharui agar tiada pertindihan yang berlaku dan lebih ramai penerima yang layak boleh mendapat bantuan yang diperlukan. Usaha ini dilaksanakan melalui aktiviti pemurnian data antara Bahagian Perancang Ekonomi dan agensi-agensi negeri dan persekutuan yang berkenaan. Kerajaan negeri juga amat sensitif ke atas industri-industri dan syarikat-syarikat multinasional yang berada di Johor. Seperti yang dinyatakan oleh EXCO Pelaburan, beberapa siri dialog telah dilakukan bersama-sama dengan dewan-dewan perniagaan dari Taiwan, dari Eropah dan Amerika Syarikat untuk mendengar permasalahan mereka berkaitan SOP kesihatan di tempat kerja. Hasilnya kerajaan negeri Johor telah memberi jaminan bahawa perusahaan mereka akan dapat kekal beroperasi asalkan mereka mengikut garis panduan yang ditetapkan oleh Majlis Keselamatan Negeri, Majlis Keselamatan Negara bagi negeri Johor.

Jaminan juga turut diberikan bahawa setiap pelaburan-pelaburan mereka di Johor akan dijaga dan akan di mudah cara oleh kerajaan negeri mengikut permintaan dan keperluan yang boleh dilakukan oleh kerajaan negeri. Maka sejajar dengan usaha pemulihan ekonomi juga, kerajaan negeri telah melaksanakan langkah untuk menghimpunkan pakar-pakar ekonomi negara melalui *Johor Economic Advisory Committee* yang mana jawatankuasa ini juga merupakan salah satu inisiatif di bawah *Ibrahim Johor Economic Counsel*. Saya sendiri telah mempengerusikan mesyuarat jawatankuasa ini yang turut dihadiri oleh EXCO berkenaan dan pegawai-pegawai kerajaan negeri dan anggota jawatankuasa ini terdiri daripada Yang Berbahagia Tan Sri Sulaiman Mahbob, Pengerusi Majlis Institute Of Economic Research, MIER. Dr. Muhammed Khalid, pengasas DM Analytics. Datuk Majid Khan, bekas pengerusi Malaysia Investment Development Authority, MIDA. Mohd. Azmi Zulkifli, CEO Invest Kuala Lumpur. Dr. Nungsari Ahmad Radhi, bekas pengerusi Khazanah Research Institute dan Dr. Affendi Yusof daripada Universiti Teknologi Malaysia. Jawatankuasa penasihat ini telah berbincang mengenai usaha-usaha pemulihan ekonomi negeri terutamanya dalam menjayakan agenda keselamatan makanan dan agenda Johor

Digital. Ini termasuklah memperkukuhkan lagi hubungan ekonomi di antara Johor-Singapura. Secara prinsipnya, pemulihan ekonomi negeri yang holistik harus dimulai dengan hubungan ekonomi Johor dan Singapura yang lebih menyeluruh dan progresif.

Yang Berhormat Tuan Speaker, kerajaan negeri sedar bahawa membuka sempadan Johor-Singapura merupakan komponen asas dalam usaha pemulihan ekonomi negeri. Ia sudah tentu akan merancakkan kembali sektor peruncitan dan sektor pelancongan. Selain bakal menghidupkan semula aktiviti ekonomi di Bandaraya Johor Bahru dan daerah-daerah berdekatan. Pembukaan sempadan Johor-Singapura juga bakal mengembalikan kepesatan sektor hartanah. Yang semestinya lebih rancak khususnya apabila kerajaan persekutuan akan melihat semula dasar berkenaan program Malaysia My Second Home, MM2H. Adalah diharapkan dasar baru yang sedang dilihat semula itu akan memberikan impak positif kepada negeri Johor.

Sehubungan dengan itu, saya amat berharap agar kerajaan negeri dilibatkan secara langsung dalam inisiatif pembukaan pintu sempadan untuk pembukaan laluan darat yang melibatkan tambak Johor dan *Link Kedua*. Wakil kerajaan negeri perlu dimasukkan ke dalam jawatankuasa atau sekretariat bersama bagi menjalankan inisiatif yang penting bagi negeri Johor. Sekretariat tersebut antara lain diharap akan memperbanyakkan perbincangan yang komprehensif mengenai pembukaan sempadan Johor-Singapura berdasarkan perkembangan terbaru pandemik COVID-19. Insya-Allah, semoga pergerakan rentas sempadan Johor-Singapura boleh diaktifkan semula dengan SOP yang lebih bersesuaian. Dalam keadaan pandemik yang terkawal, kita dapat laksanakan *Reciprocal Green Land, RGL* dan kita dapat laksanakan *Periodic Commuting Arrangement, PCA*. Maka berkemungkinan dengan adanya sekretariat dan penglibatan Johor secara langsung, *Daily Commuting Arrangement* atau *DCA* ataupun *Travel Bubble* akan boleh dibincangkan melalui sekretariat tersebut.

Yang Berhormat Tuan Speaker, seperkara lagi yang banyak dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat ialah berkenaan dengan menambah baik libat urus kerajaan. Dan ini saya kira penjelasan yang diberi akan sedikit sebanyak menjawab perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Parit Raja, Yang Berhormat Parit Yaani, Yang Berhormat Stulang, Yang Berhormat Jementah, Yang Berhormat Semerah, Yang Berhormat Panti, Yang Berhormat Serom, Yang Berhormat Bekok, Yang Berhormat Tangkak, Yang Berhormat Kota Iskandar, Yang Berhormat Tiram dan Yang Berhormat Permas.

Yang Berhormat Tuan Speaker, pandemik ini secara perlahan-lahan telah memperlihatkan kepada kita rekah-rekah dalam sistem *governance* dan politik secara umumnya. Dalam erti kata lain *the pandemic do not break the system but instead has expose a broken system*, dengan izin. Fenomena ini dikeruhkan lagi dengan persepsi umum bahawa para pemimpin terlalu berpolitik. Justeru ahli-ahli politik dianggap tidak sensitif terhadap kemudaratan yang dihadapi rakyat. Institusi demokrasi dianggap tidak lagi berkesan dalam usaha untuk menyelesaikan permasalahan rakyat. Budaya permuafakatan dan konsensus pula dianggap membuang masa, lapuk dan tidak efektif.

Saya maklum, amati, banyak ahli-ahli, ramai Ahli-Ahli Yang Berhormat yang menyentuh berkenaan dengan Rakan Strategik. Mutakhir ini juga menggambarkan media sosial memerihalkan bagaimana sentimen rakyat terhadap kepimpinan politik. Mereka terlalu memikirkan tentang tingkah laku pemimpin dan dasar-dasar ahli politik. Dikhuatiri jika fenomena ini berterusan, ia bakal membantutkan rancangan pemulihan ekonomi negeri. Pengurusan pandemik boleh menjadi bercelaru. Dasar atau polisi yang baik akan dilihat tempang dan tidak berkesan. Akibat kurangnya kepercayaan kepada pembuat dasar iaitu Wakil-Wakil Rakyat itu sendiri. Oleh yang demikian, setiap Wakil Rakyat harus sentiasa merasakan denyut nadi rakyat. Kita harus insaf dengan kehidupan rakyat masa kini. Saya ingin ulangi titah Duli Yang Maha Mulia Baginda Tuanku, rakyat di luar sana sedang kelaparan. Mereka menjadi miskin akibat hilang pekerjaan dan hilang pendapatan. Ini adalah masa yang sangat kritikal untuk kita sama-sama menangani penularan COVID-19.

Sesungguhnya ianya merupakan satu pandemik yang sangat menakutkan dan membahayakan nyawa.

Justeru, pada hemat saya wajar bagi kerajaan negeri untuk menambah baik libat urus kerajaan. Libat urus ini melibatkan kesemua Ahli-Ahli Yang Berhormat, kerajaan mahu pun pembangkang haruslah bersifat berkekalan. *It has to be sustainable engagement*, dengan izin Yang Berhormat Tuan Speaker. Tidak boleh bersifat *one off* atau *for the moment* sahaja. Libat urus berkekalan juga perlu ditambah baik agar meninggalkan impak yang positif kepada sistem demokrasi yang kita junjung. Manalah tahu hari ini kami di sini, esok mungkin di sana. Hari ini kita beri sebanyak mana peruntukan, harap-harap bila yang sana di sini jangan kurangkan pula peruntukan. Sebab itu, ianya perlulah bersifat libat urus berkekalan. *Has to be a sustainable engagement* di antara semua pihak bukan *one off*, bukan satu keputusan yang bersifat *niggel*. Jadi berdasarkan prinsip demikian, kerajaan akan menterjemahkan libat urus berkekalan ini secara atau melalui beberapa inisiatif-inisiatif berikut: Seperti yang dah diumumkan kerajaan negeri telah memberikan peruntukan khas secara berkala kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat. Untuk tahun 2020, kerajaan negeri memperuntukkan RM130,000.00 untuk setiap ADUN secara berperingkat-peringkat. Untuk tahun 2021 termasuk RM150,000.00 yang saya umumkan menjadikan sebanyak RM350,000.00 telah diberikan kepada semua ADUN.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya menyambung semula perkara yang bersabit dengan soal peruntukkan-peruntukkan khas yang diberikan tadi. Adalah menjadi hasrat kerajaan untuk memikirkan satu kaedah dalam konsep libat urus berkekalan ini, *sustainable engagement* ini supaya peruntukkan khas ini bukanlah sesuatu yang hanya diumumkan oleh seorang Menteri Besar, tetapi ianya termaktub di dalam sesuatu undang-undang ataupun dalam sesuatu peraturan yang ditetapkan bahawa Wakil-Wakil Rakyat yang di pilih oleh rakyat ini bukan hanya di beri dalam bentuk ganjaran emolumen sahaja atau elaun sahaja, tetapi satu peruntukkan juga ternyata dalam satu dokumen rasmi untuk memperuntukkan satu jumlah yang tertentu bagi Wakil-Wakil Rakyat ini membiayai inisiatif pro rakyat di kawasan masing-masing. Berilah masa sedikit untuk kerajaan mengkaji cara mana dan bagaimana perkara ini dapat dilakukan bagi membolehkan ianya merupakan sesuatu yang termaktub di dalam peruntukkan Dewan Undangan Negeri ini.

Kedua Yang Berhormat Tuan Speaker, kerajaan negeri bersedia untuk secara perlahan-lahan melaksanakan reformasi Dewan Negeri Johor mengikut kesesuaian dan keperluan seperti yang telah dibincangkan satu ketika dalam tempoh Persidangan ini, dalam penggal Persidangan ini bagi menubuhkan lebih banyak Jawatankuasa-Jawatankuasa Pilihan Khas di peringkat Dewan Negeri pada masa hadapan. Malah saya memberi komitmen untuk menjadikan inisiatif ini sebagai usaha yang berkekalan. Namun begitu, penglibatan Ahli-ahli Yang Berhormat Pembangkang untuk melibatkan di peringkat jawatankuasa ataupun untuk berada di peringkat jawatankuasa negeri ataupun daerah tidaklah perlu kerana ianya berkaitan dengan pelaksanaan dasar-dasar kerajaan, sedangkan penglibatan Ahli-ahli Yang Berhormat perlulah dilibatkan di peringkat Jawatankuasa Dewan Negeri sejajar dengan usaha pendemokrasian Dewan Undangan Negeri.

Kalau boleh saya huraikan bahawa ini adalah sesuatu yang sejajar dengan kedudukan Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan ini sebagai penggubal dasar, sebagai pembuat undang-undang dan kita perlu terus mengekalkan pendemokrasian semak dan imbang. Sistem demokrasi semak dan imbang ini baik untuk sesebuah kerajaan, jadi kalau dah Yang Berhormat duduk dalam jawatankuasa di peringkat pelaksanaan sedangkan Yang Berhormat sepatutnya menegur kerajaan apa yang tidak dilaksanakan dengan sempurna, apa yang tidak di buat, apa yang tidak dilaksanakan berdasarkan dasar yang telah kita persetujukan. Maka itu, kerajaan negeri dalam usaha penglibatan Ahli-ahli Yang Berhormat akan menganjurkan sesi taklimat bersama Wakil-Wakil Rakyat apabila Dewan tidak bersidang. Sebagaimana contoh sewaktu darurat kita mengadakan dua sesi perbincangan sama ada tentang pengurusan pandemik ataupun soal pengurusan ekonomi negeri. Maka amalan untuk berkongsi maklumat dan memberi gambaran semasa berkenaan situasi

semasa pentadbiran kerajaan negeri di luar takwim persidangan akan menjadi amalan kerajaan hari ini.

Kerajaan negeri akan terus komited untuk sentiasa mendengar pandangan Ahli-Ahli Yang Berhormat Pembangkang menerusi sesi-sesi taklimat dan perbincangan yang dilakukan pada masa akan datang. Yang terdekat adalah gerak kerja kerajaan negeri untuk merangka Belanjawan Johor 2022. Namun begitu, penglibatan Ahli-ahli Yang Berhormat Pembangkang kita laksanakan di peringkat jawatankuasa Dewan Negeri dan ianya akan dipastikan dapat dilakukan dalam masa yang terdekat dan akan menyentuh perkara-perkara berkaitan dengan pelaksanaan dasar-dasar kerajaan. Jadi dengan itu, saya akan membentuk sebuah jawatankuasa khas yang dianggotai oleh Ketua Pembangkang, Ahli-ahli Yang Berhormat Pembangkang, pegawai kerajaan sama ada persekutuan atau negeri yang berkaitan supaya jawatankuasa khas ini bakal meneliti saranan-saranan dasar sosial ekonomi pasca COVID-19 negeri Johor Insya-Allah.

Yang Berhormat Tuan Speaker, saya ingin meminjam kata-kata Rousseau, seorang ahli falsafah Barat di dalam bukunya *The Social Contract*. "*The principle of political life dwell in the Authority. The legislative power is the hard of the State.*" Ha, ini adalah jantung kepada negeri Johor. "*While the Executive power is the brain, which sets all the parts into motion. If the brain is paralyse, the individual will still be alive. However, as soon as the heart stops functioning the individual is dead.*" Jadi janganlah kita berhenti daripada memurnikan Dewan ini, menghidupkan Dewan ini dengan perbahasan-perbahasan bermakna kerana itu adalah suatu kepentingan kuasa *legislative* sebagai institusi demokrasi tertinggi negeri. Ia harus sentiasa dihidupkan dan disuburkan demi kebaikan semua pihak, lebih-lebih lagi pada waktu yang getir seperti sekarang. Maka itu, secara tidak langsung saya telah menjelaskan kepada persoalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat yang mencadangkan supaya Dewan ini secara *hybrid*. Saya memahami persoalan itu bererti bahawa sekiranya Dewan tidak boleh bersidang oleh kerana kekangan SOP boleh dibuat secara *hybrid*. Tetapi untuk kita tidak ada keperluan Yang Berhormat Tuan Speaker. Dewan kita luas, Dewan kita besar dan ruangnya tidak membimbangkan. Jadi saya amat yakin dan percaya, selagi peruntukkan atau undang-undang membenarkan Dewan ini bersidang, ianya akan bersidang mengikut takwim yang telah ditetapkan oleh Undang-undang Tubuh Kerajaan Negeri.

Ahli-ahli Yang Berhormat yang dihormati sekalian, atas dasar itulah saya ingin mengumumkan beberapa inisiatif bagi membantu rakyat Johor yang berada dalam kesusahan. Antaranya kita akan terus mempertingkatkan usaha membantu para peniaga kecil yang tidak berdaftar. Dulu kita bantu yang berdaftar, tapi kita juga memperluaskan bantuan ini kepada para peniaga yang tidak berdaftar dengan SSM atau dengan Pihak Berkuasa Tempatan. Kita akan dapatkan kerjasama daripada Pejabat Daerah melalui Penghulu dan Ketua Kampung supaya pengusaha dan para peniaga kecil yang tidak berdaftar ini agar dapat mereka dikenal pasti.

Seterusnya memberi bantuan kepada imam dan bilal yang tidak mendapat elaun daripada Jabatan Agama Islam Negeri Johor kerana ada masjid dan surau yang melantik imam dan bilal, noja yang dibayar gaji melalui tabung masjid yang berkenaan atau tabung surau yang berkenaan. Maka mereka tidak tergolong dalam kalangan yang menerima bantuan baru-baru ini, maka kita perluaskan bantuan tersebut kepada imam-imam dan bilal-bilal yang tidak mendapat elaun daripada Jabatan Agama Islam. Kita juga akan memperluaskan tuisyen pendidikan di peringkat sekolah rendah dan menengah di bawah kelolaan Yayasan Pelajaran Johor. Ini memandangkan kita tahu dua tahun hampir anak-anak kita tidak dapat ke sekolah oleh kerana SOP yang telah ditetapkan, maka salah satu usaha yang ingin kerajaan lakukan ialah Program Tuisyen Pendidikan yang dijalankan oleh Yayasan Pelajaran Johor ini akan diaktifkan semula dan akan diperluaskan lagi.

Kita juga akan memperluaskan atau kerajaan negeri juga akan memperluaskan pendidikan agama dan Al-Quran secara maya oleh Bahagian Pendidikan Islam, Jabatan Agama Islam

Johor. Kemudian kita akan memberi khidmat sokongan kepada golongan yang trauma akibat kehilangan ahli keluarga disebabkan pandemik COVID-19. Kita juga, kerajaan juga akan menggerakkan kerjasama Jabatan Pendidikan Negeri dan Pegawai Pendidikan Daerah bagi menyantuni golongan kanak-kanak yang menjadi yatim piatu akibat kematian ibu atau bapa mereka. Kerajaan negeri juga akan mengadakan pelbagai inisiatif bagi membantu golongan barisan hadapan yang sanggup berkorban dalam menjalankan tugas sewaktu era pandemik ini. Dan, yang terakhir ialah menambah peruntukkan di bawah program menangani bencana bagi negeri Johor. Kalau di tanya adakah kerajaan akan memperluaskan bantuan-bantuan, jawabnya ya. Kerajaan akan memperluaskan bantuan-bantuan. Saya juga ingin mengucapkan tahniah pada akhirnya Yang Berhormat Tuan Speaker pada pasukan bola sepak kita. JDT pada 12 hari bulan ini akan merangkul piala bagi Kejuaraan Liga Super buat lapan kali berturut-turut. Sesungguhnya pasukan JDT ini telah meletakkan standard yang tinggi dan bertaraf profesional dalam sukan bola sepak. Semoga ia dapat meningkatkan martabatkan sukan bola sepak negara ke peringkat yang lebih tinggi. Selain daripada kejayaan JDT, kejayaan kegemilangan, kejayaan atlet Chew Wei Lun yang memenangi pingat perak menerusi acara boccia dalam Sukan Paralimpik Tokyo 2020, juga kita berikan penghargaan di atas kejayaan beliau, maka kerajaan negeri akan mempertimbangkan pemberian penghargaan yang sesuai buat warga Johor ini. Saya akan berbincang dengan Yang Berhormat dengan EXCO Belia dan Sukan apakah bentuk dan cara penghargaan yang boleh diberikan pada saudara Chew Wei Lun.

Saya mengambil kesempatan ini pada akhirnya untuk mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua anggota barisan hadapan yang terdiri daripada staf Kementerian Kesihatan, Polis Diraja Malaysia, Angkatan Pertahanan Awam, Pasukan Relawan Rakyat, Pihak Berkuasa Tempatan dan lain-lain yang tidak dapat saya nak sebutkan satu persatu yang sanggup bekerja tanpa rasa penat dan lelah. Ucapan terima kasih juga kepada Yayasan Sultan Ibrahim atas pelbagai sumbangan dan bantuan yang diberikan pada rakyat khususnya pada mereka yang terlibat dalam pandemik COVID-19. Ucapan terima kasih juga saya berikan kepada kerajaan persekutuan, kerajaan Singapura, badan-badan korporat dan swasta, syarikat-syarikat GLC, pertubuhan-pertubuhan bukan kerajaan dan lain-lain yang tidak dapat saya sebut kerana telah turut memberi sumbangan kepada kerajaan negeri dalam situasi yang sukar seperti sekarang.

Yang Berhormat Tuan Speaker, sesungguhnya, kita semua sedang meniti satu garis masa menuju destinasi yang masih lagi tidak kita ketahui. Namun, dalam ketidaktentuan semasa ini, kita sebagai Wakil Rakyat, haruslah *rise above the uncertainty*. Kita wajar memberikan yang terbaik kepada rakyat dan memastikan setiap tindakan kita tidak akan merugikan pewaris-pewaris negeri pada masa hadapan. Semoga suatu hari nanti, sejarah akan menilai kita sebagai generasi yang berani membuka pintu-pintu perubahan dan melakukan perubahan tersebut dengan tertib dan cermat. Semoga Allah SWT mengeluarkan kita secepat mungkin daripada pandemik COVID-19 ini dan memberi kekuatan kepada semua rakyat Johor untuk terus berdaya tahan dan berdaya maju. Marilah kita sama-sama memegang teguh *tagline* Johor iaitu “KEPADA ALLAH BERSERAH” dan “MUAFAKAT ITU BERKAT”. Terima kasih. Wabillahi taufik walhidayah, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Yang Amat Berhormat. Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya dipersembahkan kepada Duli yang Maha Mulia Sultan Johor suatu ucapan menjunjung kasih sebagaimana berikut :

“Ampun Tuanku, adalah patik, Speaker dan Ahli-Ahli Dewan Negeri yang bersidang pada hari ini mengambil ketetapan merafak sembah menjunjung setinggi-tinggi kasih di atas perkenan Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor berangkat Ke Dewan yang mulia ini dan seterusnya bertitah merasmikan Pembukaan Penggal Persidangan Keempat Bagi Dewan Negeri Johor Yang Keempat Belas.”

Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan; Ahli-Ahli yang bersetuju jempit angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rundingan itu dipersetujukan.

Dimaklumkan YB Skudai telah menarik balik rundingan berhubung dengan peningkatan bilangan suntikan vaksin di negeri Johor di bawah Peraturan Tetap Bil. 33(2) Peraturan-Peraturan dan Perintah-Perintah Tetap Bagi Dewan Negeri Johor melalui suratnya bertarikh 6 September 2021. YB Skudai telah menarik balik rundingan kerana suntikan vaksin semasa telah melepasi apa yang terkandung di dalam rundingan tersebut. Jurutulis Dewan Negeri telah memaklumkan kepada semua Ahli Yang Berhormat melalui surat pada tarikh ini bertarikh 7 September 2021 berhubung perkara ini.

Rundingan tersebut adalah disifatkan sebagai ditarik balik dan ingatan mengenainya hendaklah dimasukkan ke dalam Minit Mesyuarat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar : Yang Berhormat Tuan Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Dewan ini ditangguhkan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan, Warisan dan Budaya : Yang Berhormat Tuan Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, kita semua perlu bersyukur kepada tuhan kerana telah mengizinkan Persidangan ini berjalan dengan selamat. Alhamdulillah semua Ahli-Ahli Dewan bebas daripada COVID-19. Semoga kita boleh mengadakan sidang dengan selamat pada masa yang akan datang. Sebelum Dewan ini ditangguhkan saya dan seluruh Ahli Dewan Negeri Johor ingin merakamkan ucapan penghargaan setinggi-tingginya terima kasih kepada barisan *frontliners* yang sentiasa bersiap siaga dalam menjalankan amanah tanpa mengenal penat dan lelah menjaga keselamatan dan kesejahteraan rakyat negeri dan negara ini semenjak menularnya COVID-19.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ini saya tangguhkan sehingga ke suatu tarikh yang akan ditetapkan. Sekian.

Persidangan ditangguhkan pada jam 1.26 tengah hari.

PEGAWAI-PEGAWAI BERTUGAS:

Jurutulis

Tuan Haji Zainal bin Eran

Penolong Jurutulis

Encik Hasnul Atmam bin Othman
Puan Farrah Diana binti Mohammad

Koordinator

Cik Norzita binti Abdul Aziz

Pembantu Penerbitan

Puan Malina binti Mohd Nasir
Puan Noraisah binti Mohd Yusof

Pembantu Operasi (Bentara)

Encik Razine bin Sulaiman
Encik Hamdan bin Markom
Encik Norhayadi bin Hussien
Encik Muhamad Khirunizam bin Pahmi
Encik Mohd. Norazri bin Kassim
Encik Sapri bin Manan
Encik Muhamad Khairul Asyraf bin Abdullah
Encik Muhammad Khairul bin Arop
Encik Mohd Khalid bin Nordin

Setiausaha Pejabat (Pelapor Dewan)

Puan Hajah Azlin binti Bahrin
Puan Junaidah binti Paing
Puan Shuriati binti Abdul Hajar
Puan Norazilawati binti Masri
Puan Hairun Nurul Ain binti Zainal Abidin
Puan Norhafizah binti Osman
Puan Nordalilah binti Dahalan
Puan Zahiti binti Mohd. Hamdi
Puan Siti Rojimah binti Abd. Razak
Puan Siti Rohani binti Ahmad Suhaimie

Rakaman

Encik Nor Risam bin Esa
Encik Azizan bin Md Sidi
Encik Khairul Anuar bin Umar Usman

Juruaudio Video

Encik Noorazhan bin Mohd Salleh
Encik Ismail bin Abu Bakar

*UNIT DEWAN
PEJABAT JURUTULIS
DEWAN NEGERI JOHOR
7 SEPTEMBER 2021*